

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Formování a význam pravidel pro účtování
a vykazování**

**Formation and meaning of rules for accounting
and reporting**

Barbora Vokáčová

Plzeň 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Formování a význam pravidel pro účtování a vykazování“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 24. dubna 2023

v. r. *Barbora Vokáčová*

Zásady pro vypracování práce

1. Stanovte cíl a metodický postup práce.
2. Charakterizujte účetnictví a jeho právní úpravu v ČR.
3. Popište účetní systémy IFRS a US GAAP.
4. Analyzujte významné rozdíly mezi IFRS a českými účetními předpisy.
5. Stanovte závěr.

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala paní Ing. Lucii Vallišové, Ph.D. za veškeré konzultace a odbornou pomoc při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	7
Cíl a metodický postup práce.....	8
1 Účetnictví dle české účetní legislativy	9
1.1 Právní úprava účetnictví.....	9
1.1.1 Zákon o účetnictví.....	9
1.1.2 Vyhláška č. 500/2002 Sb.....	10
1.1.3 České účetní standardy pro podnikatele.....	11
1.2 Účetní zásady a předpoklady	12
1.3 Účetní závěrka	13
1.3.1 Rozvaha	14
1.3.2 Výkaz zisku a ztráty	14
1.3.3 Příloha	15
1.3.4 Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow)	15
1.3.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	16
2 Harmonizace účetnictví.....	17
2.1 Regulace účetnictví v EU	17
2.2 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví.....	18
2.2.1 Historie účetního systému IAS/IFRS	18
2.2.2 Významné orgány pro tvorbu IFRS	19
2.2.3 Proces vytváření standardů IFRS.....	20
2.2.4 Koncepční rámec dle IFRS.....	21
2.2.5 Účetní závěrka v prostředí IFRS.....	23
2.3 Americké obecně uznávané účetní zásady	24
2.3.1 Historický vývoj US GAAP	24

2.3.2	Základní principy US GAAP	25
2.3.3	Struktura řízení tvorby US GAAP	26
2.3.4	Kodifikace účetních standardů US GAAP	27
2.4	Komparace účetních systémů IFRS a US GAAP	28
3	Vybrané účetní oblasti a porovnání vzniklých rozdílů mezi IFRS a českými účetními předpisy	29
4	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví	31
4.1	Změny zákona o účetnictví.....	31
	Závěr	60
	Seznam použitých zdrojů	62
	Seznam tabulek.....	68
	Seznam obrázků	69
	Seznam použitých zkratk a značek	70
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Účetnictví prochází neustálým vývojem, zákonitě provázaným s vývojem ekonomiky a společnosti. Pro soudobou etapu vývoje ekonomiky je typický její celosvětový charakter, kterým dochází k odbourávání národních hranic. Důsledkem toho sílí potřeba harmonizovat účetnictví v mezinárodním měřítku. V současné době již nelze přehlížet skutečnost, že v oblasti regulace nabývají na stále větším významu Mezinárodní standardy účetního výkaznictví.

Vývoj účetnictví by měly rovněž odrážet právní předpisy upravující účetnictví. Má-li být ČR schopna zajistit srovnatelnost informací vykazovaných účetními jednotkami, musí přizpůsobovat regulaci mezinárodním trendům a ekonomickému vývoji. Je nutností, aby soustava právních předpisů v oblasti účetnictví vyhovovala aktuálním požadavkům uživatelů účetních informací a nezůstala zastaralá.

Bakalářské práce je rozdělena na dvě hlavní části. Teoretická část se zprvu zaměřuje na účetnictví dle české účetní legislativy, a to na právní normy upravující účetnictví podnikatelských subjektů v ČR, účetní závěrku, všeobecně uznávané účetní zásady a předpoklady. V rámci harmonizace účetnictví je přiblížena regulace účetnictví v EU a následně popsány a porovnány dva světově významné účetní systémy IFRS a US GAAP. Třetí kapitola se zabývá vybranými odlišnostmi mezi IFRS a českými účetními předpisy. Druhá část práce, část praktická, se věnuje deskripci změn v zákoně o účetnictví od jeho vzniku až po aktuální znění.

Cíl a metodický postup práce

Hlavním cílem bakalářské práce je charakterizovat právní úpravu účetnictví podnikatelů v ČR a vymezit významné linie mezinárodní účetní harmonizace.

Dále jsou stanoveny následující dílčí cíle. Popsat a metodou komparace porovnat hlavní světové účetní systémy IFRS a US GAAP. Identifikovat významné rozdíly mezi IFRS a českými účetními předpisy, se kterými se účetní jednotky často setkávají v praxi. Provést deskripci změn v zákoně o účetnictví od jeho vzniku až po aktuální znění.

Při vypracování praktické části bude čerpáno z prvního znění a aktuálního znění zákona o účetnictví a ze zákonů, kterými došlo ke změně v zákoně o účetnictví. Připravovaná novela zákona o účetnictví již nebude do práce zahrnuta. Dále bude využit server justice.cz za účelem zjistit, zda vybrané firmy z Plzně a okolí plní v posledních letech povinnost zveřejnění účetní závěrky ve sbírce listin obchodního rejstříku a pro které společnosti je výhodnější uplatňovat hospodářský rok namísto roku kalendářního.

1 Účetnictví dle české účetní legislativy

„Účetnictví je písemné zaznamenávání informací o hospodářských jevech podniku, a to v peněžních jednotkách.“ (Štohl & Klička, 2019, s. 9).

Předmětem účetnictví je vyobrazení stavu a pohybu aktiv a pasiv, sledování nákladů, výnosů a zjištění výsledku hospodaření (Štohl & Klička, 2019).

„Účetnictví plní tyto funkce:

1. Poskytuje informace pro potřeby podnikatele
2. Může sloužit jako důkazní prostředek při vedení sporů
3. Poskytuje informace pro rozhodování a řízení podniku
4. Zjištění informací pro účely daňové
5. Údaje v účetnictví umožňují kontrolu stavu majetku a hospodaření“
(Štohl & Klička, 2019, s. 9).

1.1 Právní úprava účetnictví

V zemích kontinentální Evropy, kam spadá i Česká republika, platí přímá regulace účtových systémů a postupů účtování. Účetnictví je tedy regulováno především státem prostřednictvím zákonných norem. V současné době regulaci účetnictví v ČR plně řídí Ministerstvo financí (Dvořáková, 2021).

Zákon o účetnictví, prováděcí vyhlášky MF a České účetní standardy pro podnikatele se řadí mezi základní právní normy, které upravují účetnictví podnikatelských subjektů v ČR. Právě v tomto pořadí je určena jejich právní síla. Oblast účetnictví ovlivňují i daňové zákony, konkrétně zákon o daních z příjmů, zákon o rezervách a zákon o dani z přidané hodnoty. Účetní jednotky však musí využívat i další související předpisy jako zákon o obchodních korporacích, občanský zákoník, zákon o auditorech, zákon o dluhopisech či zákon o státním podniku (Dvořáková, 2021).

1.1.1 Zákon o účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů je hlavním právním předpisem upravujícím regulaci účetnictví u nás. Vztahuje se na všechny účetní jednotky uvedené v paragrafu 1 zákona o účetnictví (Dvořáková, 2021).

„Povinností podle ZoÚ je vést účetnictví **úplně, průkazným způsobem a správně** tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“ (Štohl & Klička, 2019, s. 10). To znamená vždy zaúčtovat veškeré účetní případy vztahující se k danému účetnímu období, tyto účetní případy a účetní zápisy doložit účetními doklady a respektovat zákon o účetnictví spolu s ostatními souvisejícími předpisy (Štohl & Klička, 2019).

Tab. 1: Obsah zákona o účetnictví

Paragraf	Název
§ 1 - § 8	Obecná ustanovení
§ 9 - § 17	Rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy
§ 18 - § 23b	Účetní závěrka
§ 24 - § 28	Způsoby oceňování
§ 29 - § 30	Inventarizace majetku a závazků
§ 31 - § 32	Úschova účetních záznamů
§ 32a - § 32e	Zpráva o platbách orgánům správy členského státu EU nebo třetí země
§ 32f - § 32i	Uvádění nefinančních informací
§ 33 - § 38	Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

Zdroj: MF ČR (2022), zpracováno autorkou

1.1.2 Vyhláška č. 500/2002 Sb.

V rámci prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví je podstatná vyhláška č. 500/2002 Sb. Navazuje na zákon o účetnictví a týká se všech účetních jednotek (podnikatelských subjektů) vedoucích podvojně účetnictví (Dvořáková, 2021). Zabývá se zejména:

- předmětem úpravy a působností vyhlášky;
- obsahovým vymezením položek účetní závěrky, jejich uspořádáním a označováním;
- směrnou účtovou osnovou;
- některými účetními metodami;
- konsolidovanou účetní závěrkou (Dvořáková, 2021).

1.1.3 České účetní standardy pro podnikatele

Na výše zmíněnou vyhlášku navazují České účetní standardy pro podnikatele, které detailněji upravují účetní metody a postupy účtování (Dvořáková, 2021). Náplň jednotlivých standardů uvádí následující tabulka č. 2.

Tab. 2: České účetní standardy pro podnikatele

Číslo	Název
001	Účty a zásady účtování na účtech
002	Otevírání a uzavírání účetních knih
003	Odložená daň
004	Rezervy
005	Opravné položky
006	Kurzové rozdíly
007	Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob
008	Operace s cennými papíry a podíly
009	Deriváty
010	Zvláštní operace s pohledávkami (zrušen)
011	Operace s obchodním závodem
012	Změny vlastního kapitálu
013	Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
014	Dlouhodobý finanční majetek
015	Zásoby
016	Krátkodobý finanční majetek, peněžní prostředky a krátkodobé závazky k úvěrovým institucím
017	Zúčtovací vztahy
018	Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
019	Náklady a výnosy
020	Konsolidace
021	Vyrovnání, nucené vyrovnání, konkurz a likvidace
022	Inventarizace majetku a závazků při převodech majetku státu na jiné osoby
023	Přehled o peněžních tocích
024	Srovnatelné období za účetní období započaté v roce 2016 (zrušen)

Zdroj: Štohl & Klička (2019), zpracováno autorkou

1.2 Účetní zásady a předpoklady

Všeobecně uznávané účetní zásady a předpoklady představují soubor základních pravidel, které musí účetní jednotka při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky dodržovat (Dvořáková, 2021).

Podle autorky Dvořákové (2021, s. 11-13) základní předpoklady tvoří:

- **předpoklad vymezení účetní jednotky** – přesné vymezení ekonomického celku, za který bude vedeno účetnictví a sestavována účetní závěrka;
- **předpoklad měřitelnosti hodnoty peněžní jednotkou** – vyjádření hodnot konkrétních prostředků v peněžních jednotkách;
- **předpoklad trvání podniku (going concern)** – účetní jednotka bude nadále pokračovat ve své činnosti, nepředpokládá se likvidace či jakékoliv ohrožení její existence;
- **předpoklad periodického zjišťování výsledku hospodaření** – přesné zjištění výsledku hospodaření vždy na konci účetního období po ukončení všech procesů v podniku;
- **akruální koncept** – zaúčtování účetních případů do období, se kterým věcně a časově souvisejí.

Mezi obecné zásady pro vedení účetnictví patří podle Dvořákové (2021, s. 13-16):

- **zásada přednosti obsahu před formou** – účetní jednotka je povinna zkoumat ekonomickou podstatu hospodářské operace;
- **zásada konzistence a kontinuity účetních informací** – zásada stálosti účetních metod, zaručuje se srovnatelnost z hlediska času; bilanční kontinuita zajišťuje návaznost jednotlivých účetních období, tedy konečné zůstatky a počáteční stavy nového účetního období se shodují;
- **zásada historických nákladů (cen)** – ocenění v okamžiku pořízení ve výši vynaložených nákladů,
- **zásada opatrnosti** – při sestavování účetní závěrky je nutné vzít v úvahu všechny ztráty a rizika, nejen ty jisté, ale i pravděpodobné; aktiva nebo výnosy se nesmí nadhodnocovat a závazky nebo náklady podhodnocovat;
- **okamžik uznání (realizace) výnosů** – výnos nelze uznat dříve, než je realizován a vydělán (zasloužen);

- **zásada přiřazování nákladů výnosům** – výnosům jsou přiděleny veškeré náklady vynaložené k jejich dosažení;
- **zásada významnosti** – v rámci účetní závěrky vykazovat významné položky a informace, jejich vynecháním by mohlo dojít k chybnému vyhodnocení finanční situace účetní jednotky;
- **zásada rovnováhy nákladů a užítku** – vždy posuzovat náklady vynaložené na získání informací a srovnávat je s předpokládanými efekty těchto informací.

Klíčová je také **zásada zákazu kompenzace**, která zakazuje vzájemné vyrovnávání mezi jednotlivými položkami majetku a jeho zdroji a mezi položkami nákladů a výnosů (Štohl & Klička, 2019).

1.3 Účetní závěrka

Účetní závěrka znamená proces sestavení účetních výkazů. Jedná se vlastně o výsledek prací účetní uzávěrky (Solitea, a.s., 2021). Poskytuje informace o účetní jednotce vedení firmy, ale i mnoha externím subjektům, proto je důležité zejména dodržení zásady věrného a poctivého zobrazení skutečnosti (Bartušková, 2021).

Rozlišují se tři druhy účetní závěrky. **Řádná** účetní závěrka se sestavuje k poslednímu dni účetního období. Ve výjimečných případech se účetní knihy uzavírají k jinému než poslednímu dni účetního období a je sestavována **mimořádná** účetní závěrka. **Mezitímní** účetní závěrka se sestavuje během účetního období, pokud to vyžadují zvláštní právní předpisy, přičemž účetní knihy se neuzavírají (Bartušková, 2021).

Účetní závěrku dle zákona o účetnictví tvoří **rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha**. Může zahrnovat i **přehled o peněžních tocích** a **přehled o změnách vlastního kapitálu** (Bartušková, 2021). Rozsah a způsob sestavení účetní závěrky se liší v závislosti na kategorii účetní jednotky. Rozlišují se mikro, malé, střední a velké účetní jednotky (Bartušková 2021). Platí, že střední a velké účetní jednotky sestavují účetní závěrku v plném rozsahu, včetně přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu. Výkaz zisku a ztráty musí vždy v plném rozsahu sestavovat také obchodní společnosti. Účetní závěrku ve zkráceném rozsahu mohou vyhotovovat pouze účetní jednotky bez povinnosti ověření účetní závěrky auditorem (Solitea, a.s., 2021).

1.3.1 Rozvaha

Rozvaha neboli bilance je základní účetní výkaz podávající uspořádaný přehled jednotlivých aktiv a pasiv účetní jednotky (Dvořáková, 2021). Aktivem se rozumí prostředky, se kterými podnik hospodaří, pasiva představují zdroje financování prostředků podniku. Při sestavení rozvahy musí být splněna základní bilanční rovnice, tzn. **suma aktiv = suma pasiv** (Dvořáková, 2021).

Aktiva se v rozvaze člení dle likvidnosti, tj. schopnost přeměny majetku na peněžní prostředky. Nejprve se vykazuje **dlouhodobý majetek** členěný na hmotný, nehmotný a finanční. Poté se uvádějí **položky oběžných aktiv**, kam patří zásoby, dlouhodobé pohledávky, krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Jako poslední se v aktivech vykazuje časové rozlišení. V rámci pasiv se jako první uvádí **vlastní kapitál**, na něj dále navazuje výčet **cizích zdrojů** a poslední část pasiv tvoří časové rozlišení, stejně jako je tomu v aktivech (Hinke & Bárková, 2017).

Hodnotové údaje v rozvaze se uvádějí pro běžné a minulé účetní období. Na straně aktiv se v rámci běžného účetního období sleduje:

- sloupec **brutto** – hodnota aktiv nesnížená o opravné položky a oprávek;
- sloupec **korekce** – výše opravných položek a oprávek;
- sloupec **netto** – hodnota aktiv po odečtení opravných položek a oprávek (Bartušková, 2021).

Za minulé účetní období se aktiva vykazují pouze v netto hodnotě (Bartušková, 2021). U pasiv vzhledem k jejich povaze nepřicházejí korekce v úvahu. Postačí tedy zaznamenávat stav pasiv za běžné a minulé účetní období (Štohl & Klička, 2019).

1.3.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty, jinými slovy výsledovka, podává informace o výsledku hospodaření a o faktorech, jež ovlivnily jeho výši. Zachycuje celkové toky nákladů a výnosů uplynulého účetního období. V České republice je využíván vertikální formát výsledovky, který řadí náklady a výnosy pod sebou v jednom sloupci (Dvořáková, 2021). První se uvádějí provozní výnosy a náklady týkající se běžné provozní činnosti účetní jednotky, poté finanční výnosy a náklady vztahující se k finančním operacím podniku. V závislosti na členění provozních nákladů lze výkaz zisku a ztráty sestavit v účelovém nebo druhovém členění (Hinke & Bárková, 2017). Tradičně se u nás používá členění dle

nákladových druhů (Dvořáková, 2021). Výnosy a náklady z provozní a finanční činnosti pak utváří výsledek hospodaření za účetní období (Hinke & Bárková, 2017).

1.3.3 Příloha

Příloha k účetní závěrce má za cíl vysvětlit a doplnit informace uvedené v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Její obsah definuje vyhláška č. 500/2002 Sb. Všechny účetní jednotky bez ohledu na jejich kategorizaci musí v příloze povinně vykázat základní informace, které vymezuje § 39. Vyhláška stanovuje i další informace v § 39a, 39b, 39c, ty však v příloze povinně zveřejňují pouze některé účetní jednotky. Forma přílohy není pevně stanovena, lze ji sestavit v popisné formě nebo s pomocí tabulek (Štohl & Klička, 2019).

1.3.4 Přehled o peněžních tocích (výkaz cash flow)

Výkaz cash flow sleduje tok peněžních prostředků podniku za určité období. Je důležitým nástrojem pro řízení likvidity podniku (Taušl Procházková & Jelínková, 2018). Peněžními prostředky se rozumí hotové peníze a peníze na bankovních účtech. Peněžní ekvivalenty představují krátkodobý finanční majetek kdykoliv směnitelný za předem známou částku peněz se splatností či výpovědní lhůtou do tří měsíců (Dvořáková, 2021).

Rozlišují se peněžní toky z **provozní**, **investiční** a **finanční** činnosti. Provozní peněžní toky vyplývají ze základní výdělečné činnosti podniku. Investiční peněžní toky souvisejí s pořízením a prodejem dlouhodobých aktiv. Finanční peněžní toky vedou ke změnám ve výši a složení vlastního kapitálu a závazků podniku (Dvořáková, 2021).

Výkaz cash flow z provozní činnosti lze sestavit pomocí **přímé** či **nepřímé** metody (Dvořáková, 2021). Přímá metoda se již nehodí pro střední nebo velké podniky. Evidují se veškeré peněžní příjmy a výdaje a následně se provede jejich rozdíl. Nepřímá metoda cash flow spočívá v úpravě výsledku hospodaření daného účetního období (Dvořáková, 2021). K čistému zisku se vždy přičítají veškeré příjmy, které v účetním období zároveň nebyly výnosy a veškeré náklady, které nebyly peněžními výdaji. Odečítají se všechny výnosy, které se nestaly peněžními příjmy a všechny výdaje, které nebyly náklady (Taušl Procházková & Jelínková, 2018).

1.3.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu uvádí informace o změnách jednotlivých složek vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny (Štohl & Klička, 2019).

2 Harmonizace účetnictví

Během historického vývoje se v různých zemích vyvinuly různé národní systémy účetnictví. Vzhledem k postupující globalizaci a odbourávání národních hranic začala sílit potřeba harmonizovat účetnictví v mezinárodním měřítku. Tedy sjednotit zejména účetní zásady a předpoklady, přístupy k oceňování a zajistit srovnatelnost účetních informací v rámci účetní závěrky (Dvořáková, 2021).

V současné době existují tři významné linie nadnárodní harmonizace účetnictví. Jde o:

- Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS,
- účetní směrnice Evropské unie,
- národní účetní standardy USA – US GAAP (Dvořáková, 2021).

2.1 Regulace účetnictví v EU

Účetnictví a výkaznictví v EU je regulováno od vydání první směrnice týkající se účetnictví. Šlo o 4. směrnici Rady tehdejšího Evropského hospodářského společenství (EHS) z roku 1978 upravující roční účetní závěrku některých forem společností. Dále byla zásadní 7. směrnice Rady (EHS) z roku 1983 zaměřená na konsolidovanou účetní závěrku a směrnice Rady (EHS) věnované roční a konsolidované účetní závěrce bank a ostatních finančních institucí a pojišťoven (Dvořáková, 2021).

Postupem času však směrnice Evropského společenství nepostačovaly procesu harmonizace účetnictví v Evropě (Dvořáková, 2021). V roce 2000 Evropská komise rozhodla o tom, že nemá význam vytvářet nový samostatný systém standardů a nástrojem pro regulaci evropského účetnictví se staly již vytvořené a neustále se zdokonalující IFRS (Dvořáková, 2017).

Vznikl tzv. schvalovací mechanismus IFRS za účelem zajištění právního uznání IFRS v prostředí EU. Na základě tohoto mechanismu platí, že pro účetní jednotky z členských zemí EU jsou povinné pouze standardy schválené Výborem pro regulaci účetnictví za pomoci poradní skupiny EFRAG a zveřejněné v Úředním věstníku (Dvořáková, 2017).

Stávající direktivy byly novelizovány nebo nahrazeny modernizačními směrnicemi a v současné době mají rozhodující roli v rámci EU Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (Dvořáková, 2017).

2.2 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví představují soubor účetních pravidel pro účetní závěrky veřejných společností s cílem zajistit, aby byly konzistentní, transparentní a snadno srovnatelné po celém světě. Vznikly za účelem vytvoření společného účetního jazyka, kterému by globálně rozuměli investoři, auditoři, vládní regulační orgány a další zainteresovaní, a které by podnikům pomohly provádět kvalifikované finanční analýzy a rozhodnutí (Palmer, 2022a).

Jsou určeny zejména pro kapitálové společnosti s cílem dosahování zisku, a to v mnoha státech světa, včetně EU. Mohou je však využívat i neziskové jednotky. V porovnání s US GAAP jde o méně podrobný účetní systém založený na zásadách, jehož další vývoj směřuje k posilování obecných zásad a zestručňování podrobných pravidel (Jílek, 2018).

2.2.1 Historie účetního systému IAS/IFRS

Počátek vzniku Mezinárodních účetních standardů sahá do sedmdesátých let dvacátého století. Roku 1973 byl vytvořen Výbor pro tvorbu mezinárodních účetních standardů (IASB), jež začal vydávat standardy označované zkratkou IAS (Dvořáková, 2021). Od roku 1983 do výboru vstoupily všechny profesní organizace sdružené v Mezinárodní federaci účetních (IFAC) a v roce 2000 bylo do jeho činnosti zapojeno celkem 143 členů ze 104 zemí světa. Výbor řídila Rada složená z představitelů 13 zemí jmenovaných Radou IFAC (Dvořáková, 2017).

V roce 1995 vznikl poradní sbor (SAC) tvořený odborníky účetní profese. Měl za úkol připomínkovat strategie a plány Rady, připravovat roční zprávu o její činnosti, zapojovat odbornou veřejnost do práce IASB či vyhledávat zdroje financování činnosti IASB, a to tak, aby nebyla ohrožena nezávislost výboru. Roku 1997 Rada založila Stálý interpretační výbor (SIC), který vytvářel interpretace ke sporným účetním problémům v praxi řešeným nejednotně. Některé z nich platí dosud (Dvořáková, 2017).

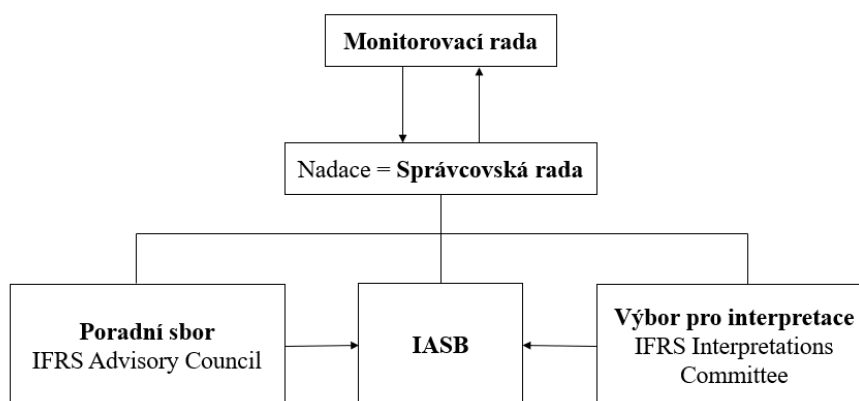
S cílem zefektivnění činnosti IASB se v roce 1999 rozhodlo o vytvoření nové organizační struktury instituce a vznikla Nadace Výboru pro mezinárodní účetní standardy (IASCF) řízená dvaceti dvěma správci zastupujícími různé zeměpisné oblasti a profese. Ti jmenují členy Rady pro mezinárodní účetní standardy (IASB), Poradní sbor (IFRS Advisory Council) a Výbor pro interpretace (IFRS Interpretations Committee). Dále vznikající standardy vydávané IASB jsou již označovány zkratkou IFRS (Dvořáková, 2017).

Standards pod zkratkou IAS nadále zůstávají v platnosti do doby jejich novelizace nebo zrušení. V současnosti tedy platí řada standardů IAS i IFRS (Hinke, 2013). V roce 2010 pak došlo k přejmenování nadace IASCF na IFRS Foundation (Dvořáková, 2017).

2.2.2 Významné orgány pro tvorbu IFRS

Obrázek č. 1 níže vyobrazuje třístupňovou strukturu řízení tvorby IFRS.

Obr. 1: Struktura orgánů vydávajících IFRS

Zdroj: Hinke (2013), zpracováno autorkou

Nejvýše se nachází **Monitorovací rada**. Tento orgán vznikl v roce 2009 v důsledku obrovského politického tlaku Evropské komise. Jeho úkolem je schvalovat správce IFRS Foundation a dohlížet na jejich činnost, a to za účelem dosažení vyšší odpovědnosti správců nadace vůči veřejnosti (Jílek, 2018).

Autor Jílek (2018, s. 32) uvádí, že mezi členy Monitorovací rady patří především zástupci národních vládních institucí, jako je:

- Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry – 2 členové;
- Evropská komise – 1 člen;
- Japonská agentura pro finanční služby – 1 člen;
- Americká komise pro cenné papíry a burzy – 1 člen;
- ministerstvo financí Čínské lidové republiky – 1 člen;
- argentinská Komise pro cenné papíry – 1 člen;
- brazilská Komise pro cenné papíry – 1 člen.

Pozorovatele vykonává člen Basilejského výboru pro bankovní dohled (Jílek, 2018).

IFRS Foundation je nezisková organizace řízená dvaceti dvěma správci, z nichž 6 členů má být z Asie a Oceánie, 6 z Evropy, 6 z Ameriky, 1 z Afriky a 3 členové z jakékoliv další oblasti (Jílek, 2018). Správci jako skupina tedy široce odrážejí světové kapitálové trhy a rozmanitost geografického a profesního zázemí (IFRS Foundation, 2022a). Zodpovídají se Monitorovací radě a jsou jmenováni na obnovitelné období tří let. Do technických záležitostí týkajících se IFRS se nezapojují (IFRS Foundation, 2022b).

IFRS nadace sleduje především efektivitu IASB, zajišťuje financování tohoto orgánu, schvaluje jeho rozpočty a odpovídá za změny stanov (Hinke, 2013).

Rada IASB funguje od roku 2001 (Dvořáková, 2017). Tvoří ji až 14 členů, v současnosti 11, od kterých se očekává zejména odborná způsobilost a bohaté praktické zkušenosti. Většina z nich je zaměstnána na plný úvazek, ovšem až tři členové mohou pracovat na částečný úvazek (Deloitte, 2022). Rada plně odpovídá za IFRS, zabývá se veškerými technickými záležitostmi souvisejícími s vydáváním těchto standardů (Hinke, 2013). Schvaluje nově vzniklé standardy a změny již existujících standardů. Schválení však vyžaduje souhlas nejméně devíti členů IASB, přičemž hlasy všech členů jsou rovnocenné v každé ze záležitostí (Hinke, 2013).

Poradní sbor poskytuje odborné veřejnosti (organizacím i jednotlivcům) možnost dávat návrhy a doporučení pro činnost Rady IASB. Současně IASB podává informace o předpokládaných dopadech navrhovaných standardů na uživatele a předkladatele účetních závěrek (Dvořáková, 2017).

Výbor pro interpretace vystřídal roku 2002 výbor SIC. I nadále, stejně jako původní výbor, vytváří interpretace pro jednotnou aplikaci IFRS v případě sporných účetních problémů (Dvořáková, 2017).

2.2.3 Proces vytváření standardů IFRS

Při tvorbě standardů se postupuje následujícím způsobem. Nejprve se podává návrh tématu (projektu), jež zpracovávají zaměstnanci IASB a předkládají ho Radě. Ta zvažuje realizaci projektu z mnoha hledisek. Uskutečňuje se také konzultace s Poradním sborem. V případě schválení projektu jsou ustanoveni vedoucí a členové výzkumného týmu, případně konzultanti, a výzkumný tým zpracovává plán projektu. V dalším kroku se uveřejňuje diskusní materiál, který může okomentovat a připomínkovat nejširší odborná veřejnost. Exposure Draft představuje návrh textu standardu, o kterém hlasují členové

Rady, a v případě odsouhlasení vždy dochází k jeho zveřejnění. Odborná veřejnost je znovu vybízena, aby uvedla komentáře k navrženému textu, a to obvykle po stanovenou dobu 60 dnů. Na základě došlých komentářů se buď vypracovává konečná verze standardu, kterou musí znovu odhlasovat IASB, nebo se připravuje nový Exposure Draft z důvodu podstatných úprav předešlého návrhu. Po vydání standardu připravuje IASB prezentace a obeznamuje veřejnost s obsahem standardu za účelem jeho správného pochopení a jednotné aplikace (Dvořáková, 2017).

Analogicky, s částečnými zjednodušeními, se vytvářejí a schvalují interpretace (IFRIC) vydávané Výborem pro interpretace (Dvořáková, 2017).

To, že odborná veřejnost smí vyjádřit své názory na nově vznikající dokumenty, se považuje za značnou přednost tohoto účetního systému (Dvořáková, 2017).

2.2.4 Konceptní rámec dle IFRS

Konceptní rámec představuje první významnou obsahovou část standardů IFRS. V rámci strukturování IFRS mu předchází předmluva, jež vymezuje především hlavní cíle IFRS Foundation a jejich orgánů včetně náplně jejich činnosti, a po něm následují jednotlivé standardy (IAS a IFRS), jednotlivé interpretace (SIC a IFRIC), dále významový slovník vybraných výrazů a užitečný rejstřík (Dvořáková, 2017).

Poprvé byl vydán v roce 1989. Postupem času však došlo k aktualizaci a přepracování z důvodu zastarávání původního textu rámce (Dvořáková, 2017). Současný Konceptní rámec sestává z úvodní části týkající se účelu a působnosti, jež vysvětluje, že rámec není samostatným účetním standardem a napomáhá nejen IASB při vývoji a úpravách IFRS, ale má pomoci také všem subjektům standardy pochopit a dokázat je interpretovat. Další text Konceptního rámce je pak rozvržen do jednotlivých kapitol (Deloitte, 2022).

Konceptní rámec určuje cíl obecného účetního výkaznictví, to jest informovat o finančním stavu vykazující účetní jednotky nynější i potenciální investory, poskytovatele půjček či ostatní věřitele při jejich rozhodování o poskytování prostředků této jednotce (Deloitte, 2015). Uvádí základní předpoklady pro přípravu účetní závěrky, kterými jsou aktuální koncept a předpoklad trvání účetní jednotky v budoucnosti. Stanovuje dvě základní kvalitativní charakteristiky účetní závěrky – relevantnost a věrné zobrazení. Relevantní informace jsou takové informace, které mají schopnost hodnotit minulé události, potvrzují a usměrňují minulé hodnocení uživatelů účetní závěrky

a ovlivňují jejich budoucí chování a ekonomická rozhodování (Dvořáková, 2017). Věrnost zobrazení znamená úplné, neutrální a bezchybné informace. Mezi další kvalitativní charakteristiky účetní závěrky patří srovnatelnost, ověřitelnost, včasnost či srozumitelnost. Tedy účetní informace musí být k dispozici včas, musí být průkazné a srozumitelné pro uživatele (Jílek, 2018). Lze je srovnávat v časové řadě či mezi jednotlivými účetními jednotkami. Při srovnávání informací v rámci jednoho podniku v průběhu času (tzn. v časové řadě) se požaduje zachování stálosti účetních metod a postupů. Tento požadavek však nesmí bránit změnám účetní metody za účelem zkvalitnění účetních informací (Dvořáková, 2017).

Rámec dále definuje základní prvky účetní závěrky a kritéria, jež se používají při jejich rozpoznání, tedy zachycení v účetnictví. Mezi prvky týkající se finanční pozice účetní jednotky patří aktiva, závazky a vlastní kapitál (Deloitte, 2015).

- **Aktivum** představuje současný ekonomický zdroj kontrolovaný účetní jednotkou, jež je důsledkem minulých událostí. Předpokládá se, že z tohoto zdroje účetní jednotce s jistotou poplyne budoucí ekonomický užitek (Jílek, 2018).
- **Závazek** znamená nynější povinnost účetní jednotky, jež vznikla z událostí v minulosti, převést zdroje přinášející jednotce ekonomický užitek (Deloitte, 2022).
- **Vlastní kapitál** je vymezen jako zbylý podíl na aktivech subjektu po odečtení všech jeho závazků (Deloitte, 2022).

Mezi prvky související s finanční výkonností účetní jednotky se řadí výnosy a náklady (Deloitte, 2015). **Výnosy** zvyšují ekonomický užitek v průběhu účetního období formou zvýšení aktiv nebo snížení závazků, což má za následek zvýšení vlastního kapitálu jiným způsobem než vkladem vlastníků. **Náklady** jsou naopak definovány jako snížení ekonomického užitku během účetního období formou snížení aktiv nebo zvýšení závazků, což vede k poklesu vlastního kapitálu jinak, než jeho rozdělením vlastníků (Jílek, 2018).

Popisuje dvě oceňovací báze – historické náklady a současnou hodnotu. Obě základny poskytují uživatelům prediktivní a potvrzující hodnotu, ovšem za určitých okolností může jedna základna přinést užitečnější informace než druhá. Rámec však nedává přednost žádné z uvedených základen. **Historické náklady** reflektují cenu transakce či jinou událost, jež zapříčinila vznik souvisejícího aktiva, závazku, výnosu nebo nákladu.

Současnou hodnotu tvoří reálná hodnota, hodnota z užívání (pro aktiva), hodnota plnění (pro závazky) a současné náklady (Deloitte, 2022).

V neposlední řadě se věnuje také pojetí a uchování kapitálu. V případě **finančního** pojetí uchování kapitálu vykazuje účetní jednotka zisk tehdy, pokud vlastní kapitál na konci účetního období převyšuje vlastní kapitál na začátku období. V rámci **produkčního (fyzického)** pojetí uchování kapitálu vykazuje účetní jednotka zisk pouze v případě, že její výrobní kapacita na konci období je vyšší než na začátku období (Dvořáková, 2017).

Obsahem nejnovějších kapitol je problematika odúčtování či sestavování a zveřejnění informací v účetní závěrce. Rámec také uvádí, že účetní závěrka se sestavuje z pohledu účetní jednotky jako celku, nikoliv z hlediska konkrétní skupiny investorů, poskytovatelů půjček nebo jiných věřitelů (Deloitte, 2022).

2.2.5 Účetní závěrka v prostředí IFRS

Kompletní účetní závěrku tvoří výkaz o finanční situaci (tj. rozvaha), výkaz zisku a ztráty a ostatního úplného výsledku za období, výkaz změn vlastního kapitálu, výkaz peněžních toků a komentář k účetním výkazům (Deloitte, 2015). Problematikou sestavování a zveřejňování účetní závěrky se zabývá standard IAS 1, avšak výkazu o peněžních tocích se samostatně věnuje standard IAS 7 (Dvořáková, 2017).

V případě **výkazu o finanční situaci** není předepsán závazný formát, jenž mají účetní jednotky používat. Aktiva a závazky se obvykle člení na dlouhodobé a krátkodobé, pokud vykazání dle likvidity nepřináší relevantnější a spolehlivější informace. Aktiva a závazky nelze vzájemně kompenzovat, pokud kompenzace není povolena či požadována jiným standardem (Dvořáková, 2017).

Výkaz o úplném výsledku hospodaření informuje uživatele účetních informací o celkové výkonnosti podniku. Účetní jednotky sestavují buď jeden výkaz o úplném výsledku hospodaření, anebo dva výkazy – samostatnou výsledovku a na ni navazující výkaz o úplném výsledku hospodaření. Náklady mohou být vykazány v druhovém i účelovém členění. Pokud účetní jednotka zvolí účelové členění nákladů, vyžaduje se uvést v komentáři i informace o klasifikaci nákladů podle druhů (Dvořáková, 2017).

Zde je patrný rozdíl oproti úpravě účetnictví v ČR, kde účetní jednotky sestavují mnohem podrobnější strukturu výsledovky a výkaz o úplném výsledku se nepoužívá (Dvořáková, 2017).

Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu uvádí úplný výsledek hospodaření za dané období, dopady retrospektivní aplikace nebo retrospektivního přepracování údajů na každou komponentu vlastního kapitálu a pro každou složku vlastního kapitálu odsouhlasení účetní hodnoty na počátku a na konci období s odděleným zveřejněním každé změny (Deloitte, 2015).

Standard IAS 1 klade požadavky také na minimální rozsah informací zveřejňovaných v **komentáři k účetním výkazům**. Obsahuje především údaje o dodržovaných účetních předpisech, zdrojích nejistoty odhadů, řízení kapitálu a dodržování kapitálových požadavků či o úsudcích, které management podniku přijal při používání účetních předpisů, a které mají největší dopad na hodnoty vykázané v účetní závěrce (Deloitte, 2015).

Výkaz peněžních toků analyzuje změny stavu peněžních toků a peněžních ekvivalentů účetní jednotky během účetního období. Standard IAS 7 vymezuje základní oblasti výkazu, a to oblast provozní, investiční a finanční včetně jejich náplně. Výkaz lze zpracovat formou přímé i nepřímé metody, přičemž účetní jednotka musí zvolenou metodu uvést v komentáři k účetním výkazům (Dvořáková, 2017).

2.3 Americké obecně uznávané účetní zásady

Americké obecně uznávané účetní zásady představují soubor účetních pravidel, kterými se musí řídit společnosti v USA při sestavování finančních výkazů. Účelem těchto standardů je pomoci zajistit, aby finanční informace poskytované investorům a regulačním orgánům byly přesné, spolehlivé a vzájemně konzistentní (Fernando, 2022).

Na rozdíl od IFRS jde o velmi podrobný účetní systém založený na pravidlech, na čemž má značný podíl Americká komise pro cenné papíry a burzy (SEC) regulující americký kapitálový trh (Jílek, 2018).

US GAAP využívají nevládní jednotky (tzn. soukromý sektor), státní a místní vlády a jednotky federální vlády v USA. Mezi nevládní jednotky se řadí podnikatelské společnosti s cílem dosahování zisku i neziskové jednotky (Jílek, 2018).

2.3.1 Historický vývoj US GAAP

Vývoj amerického účetního systému započal koncem dvacátých let dvacátého století v reakci na krach na newyorské burze v roce 1929, který předznamenal světovou

hospodářskou krizi. Federální vláda začala spolupracovat s profesionálními účetními skupinami na vytvoření standardů a postupů pro konzistentní a přesné finanční výkaznictví (CFI Team, 2022). Americký institut certifikovaných veřejných účetních (AICPA), dříve pod názvem Americký institut účetních, založil výbor a jím vypracovaná účetní pravidla se až do konce padesátých let minulého století vydávala v Účetním výzkumném bulletinu (ARB). V oné době vznikl Výbor pro účetní zásady (APB), který se utváření účetního systému věnoval do roku 1973. V tomto roce pak byla na základě požadavku SEC založena Rada pro finanční účetní standardy (FASB). Ta se roku 1978 začala zabývat tvorbou Koncepčního rámce US GAAP, jež je svým obsahem obdobou Koncepčního rámce IFRS. V roce 1984 byla ustavena také Rada pro vládní účetní standardy (GASB) vytvářející standardy pro státní a místní vládní orgány. FASB i GASB mají každá svůj poradní orgán. Poradní rada finančních účetních standardů (FASAC) představuje poradní orgán FASB, Poradní rada vládních účetních standardů (GASAC) je poradním orgánem GASB (Jílek, 2018).

2.3.2 Základní principy US GAAP

Existuje 10 obecných principů, které vymezují hlavní poslání US GAAP. Patří mezi ně:

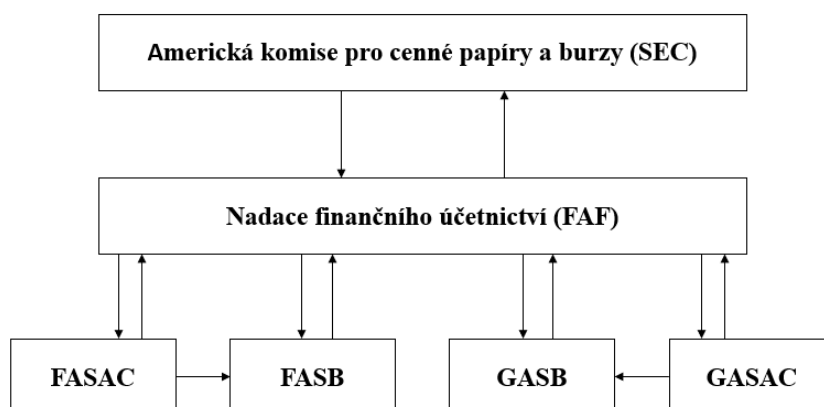
- **princip pravidelnosti** – důsledné dodržování pravidel a předpisů US GAAP;
- **princip konzistence** – účetní jednotky se zavazují používat stejné standardy v průběhu celého procesu vykazování, od jednoho období k dalšímu, za účelem zajištění finanční srovnatelnosti mezi obdobími;
- **princip upřímnosti** – poctivé, přesné a nestranné zobrazení finanční situace podniku;
- **princip stálosti metod** – konzistence účetních metod a postupů za účelem umožnění srovnání finančních informací podniku;
- **princip nekompenzace** – vyžaduje se důkladná a komplexní evidence všech dluhů a majetku podniku, což mu zabraňuje používat aktiva k vyrovnání dluhů (nebo naopak);
- **princip obezřetnosti** – veškeré vykazování finančních údajů má být věcné, nikoliv spekulativní;
- **princip kontinuity** – všechna ocenění majetku jsou založena na předpokladu, že podnik bude i nadále pokračovat ve své činnosti;

- **princip periodicity** – podniky by měly dodržovat pravidelná a obecně uznávaná účetní období, jako je měsíční, roční nebo čtvrtletní;
- **princip významnosti** – vykázání všech významných položek v účetní závěre podniku;
- **princip nejvyšší dobré víry** – vypůjčen z pojišťovnictví, předpokládá čestné jednání všech zúčastněných stran (Fernando, 2022).

2.3.3 Struktura řízení tvorby US GAAP

Strukturu orgánů zabezpečujících proces tvorby a vydávání US GAAP znázorňuje obrázek č. 2 níže.

Obr. 2: Třístupňová struktura řízení tvorby US GAAP

Zdroj: Jílek (2018), zpracováno autorkou

Rozhodující vliv na tvorbu US GAAP má SEC. Tato americká federální vládní instituce disponuje zákonnou pravomocí vymezit obsah a formu účetních závěrek pro společnosti, které vydaly veřejně obchodovatelné cenné papíry, a to na základě zákona o obchodování s cennými papíry z roku 1934, a vynucuje účetní závěrky u těchto společností za účelem dodržování US GAAP. Určuje rozpočet FASB a může také FASB přinutit ke změně účetního předpisu v případě, že s ním nesouhlasí. Předsedu SAC ustanovuje do funkce americký prezident (Jílek, 2018).

Nadace finančního účetnictví (FAF) je nezávislá nezisková organizace soukromého sektoru se sídlem v Norwalk (Connecticut, USA) založená roku 1972. Nese odpovědnost za dohled, správu, financování a jmenování FASB a GASB. Správní rada FAF se skládá

ze 14 až 18 členů z různých prostředí. Správci tedy mohou být uživatelé, osoby z jednotek připravujících účetní závěrky, auditori, představitelé státní správy a samosprávy, akademici či regulační orgány (FAF, 2020).

FASB a **GASB** jsou též nezávislé soukromé organizace sídlící v Norwalk. FASB vydává standardy finančního účetnictví a výkaznictví pro veřejné a soukromé společnosti a neziskové organizace, GASB odpovídá za standardy pro státní správu a samosprávu (FAF, 2020).

Společným posláním FAF, FASB a GASB je zavést a zlepšit standardy finančního účetnictví a výkaznictví, poskytovat užitečné informace investorům i dalším uživatelům a vzdělávat zúčastněné strany o tom, jak tyto standardy pochopit a implementovat (FAF, 2020).

Poradní orgán **FASAC** radí FASB především s problémy souvisejícími s jejími projekty, obdobně je tomu v případě **GASAC**, jenž poskytuje konzultace GASB (FAF, 2020).

2.3.4 Kodifikace účetních standardů US GAAP

Původně se hierarchie nevládních účetních zásad dělila do čtyř kategorií, A až D. Kategorie A, vrchol hierarchie, obsahovala především standardy a interpretace FASB. Do druhé kategorie náležely technické bulletiny FASB, auditní a účetní směrnice AICPA či poziční prohlášení AICPA odsouhlasené FASB. Praktické bulletiny Výkonného výboru účetních standardů AICPA a témata diskutovaná v příloze D přehledů EITF zahrnovala kategorie C (Jílek, 2018). EITF je nezávislá nezisková organizace vytvořená FASB roku 1984 s cílem poskytovat pomoc a vylepšení systému finančního výkaznictví (Kenton, 2021). Do poslední kategorie patřily implementační příručky FASB, účetní interpretace AICPA, auditní a účetní směrnice AICPA neodsouhlasené FASB či obecně uznávané postupy (Jílek, 2018).

Vzhledem k zřejmé složitosti US GAAP provedla FASB v roce 2009 kodifikaci účetních standardů za účelem zpřehlednění a zlehčení práce se zdroji US GAAP. Vznikl tedy jednodušší model strukturovaný dle vymezených a číselně označených témat (Jílek, 2018).

2.4 Komparace účetních systémů IFRS a US GAAP

V rámci předchozích kapitol byl již zmíněn fundamentální rozdíl mezi těmito dvěma významnými účetními systémy. IFRS jsou méně podrobné a založené na zásadách, zatímco US GAAP, založené na pravidlech, jsou považovány za nejpropracovanější světový účetní systém (Jílek, 2018).

IFRS se využívají mezinárodně, US GAAP výhradně v USA. SEC nadále přezkoumává přechod na IFRS, ale zatím tak neučinila (Palmer, 2022b).

Mezi systémy existují mnohé specifické odlišnosti, jako například:

- US GAAP umožňují pro odhad zásob metodu FIFO (first in, first out) i LIFO (last in, first out), IFRS metodu LIFO nepovolují (Palmer, 2022a).
- Podle US GAAP mají být dlouhodobá aktiva zachycena v historických cenách (tj. pořizovací cena) a odpovídajícím způsobem odepisována. Dle IFRS se dlouhodobý majetek též oceňuje pořizovací cenou, ale podniky ho mohou přeceňovat na reálnou tržní hodnotu (Palmer, 2022b).
- Pokud jde o interní náklady na vývoj jakéhokoli nehmotného majetku, US GAAP považují tyto náklady za výdaje. Dle IFRS jsou náklady aktivovány a odepisovány během několika období (Palmer, 2022b).

Našla by se celá řada dalších rozdílů přetrvávajících mezi oběma soubory standardů, které i přes mnoho rysů, jež spolu IFRS a US GAAP sdílejí, nadále brání jejich vzájemné harmonizaci.

3 Vybrané účetní oblasti a porovnání vzniklých rozdílů mezi IFRS a českými účetními předpisy

Mezi IFRS a českými účetními předpisy stále existují v mnoha oblastech četné rozdíly, a to i přes snahu o přiblížení českého účetního systému standardům IFRS. V této kapitole budou uvedeny pouze vybrané odlišnosti, s nimiž se účetní jednotky často setkávají v praxi – dlouhodobý majetek, rezervy, leasing.

Problematikou **dlouhodobých nehmotných aktiv** se v rámci IFRS zabývá standard IAS 38. Nehmotná aktiva vymezuje jako identifikovatelná nepeněžní aktiva bez fyzické podstaty, ze kterých je podnik schopen získat budoucí ekonomické užítky. Rozlišuje nehmotná aktiva s určitelnou a neurčitelnou dobou použitelnosti. Nehmotné aktivum s konečnou dobou použitelnosti je pravidelně odpisováno po tuto přesně vymezenou dobu, aktivum s neurčitou dobou použitelnosti se neodpisuje. Účetní jednotka však musí v každém účetním období dobu použitelnosti tohoto aktiva přezkoumávat, zda se již nestala určitelnou. Standard také umožňuje přeceňování na fair value, jež je v případě nehmotných aktiv vždy stanovena na základě ceny aktivního trhu. Tento model přecenění však nelze použít pro aktivum předtím nerozpoznané a neoceněné na bázi pořizovacích nákladů (Dvořáková, 2017).

V české účetní legislativě je dlouhodobý nehmotný majetek stanoven výčtem. Všechna nehmotná aktiva, včetně goodwillu, mají konečnou dobu životnosti a jsou vždy odpisována. Přeceňování na fair value není povoleno (Deloitte, 2015).

Standard IAS 16 se věnuje **hmotnému majetku** určenému k dlouhodobému používání při běžné podnikové činnosti. Jde o veškeré pozemky, budovy, zařízení a pěstitelské celky trvalých porostů v plodonosném stádiu. Tento majetek je vykázán, pokud lze spolehlivě měřit jeho pořizovací náklady a pokud existuje pravděpodobnost, že přinese budoucí ekonomické užítky (Dvořáková, 2017).

V okamžiku pořízení se DHM oceňuje pořizovacími náklady, které zahrnují veškeré náklady nutné pro uvedení majetku do stavu, v němž je schopen generovat užitek. V průběhu držení aktiva si účetní jednotka může zvolit buď oceňování v pořizovacích nákladech snížených o oprávky a kumulované ztráty ze snížení hodnoty, anebo model přecenění na fair value, kterou obvykle bývá tržní cena pozemků, budov a zařízení stanovená odhadem (Dvořáková, 2017). Zvýšení účetní hodnoty aktiva v důsledku

přecenění se zachycuje ve prospěch vlastního kapitálu, snížení účetní hodnoty aktiva z přecenění pak ve výsledovce v nákladech (Deloitte, 2015).

Dle standardu také platí, že v případě, kdy se majetková složka skládá z komponentů s různou dobou použitelnosti, je účetní jednotka povinna tyto komponenty odpisovat odděleně (Dvořáková, 2017).

České účetní předpisy umožňují komponentní odpisování, je však pouze dobrovolné v závislosti na rozhodnutí účetní jednotky. Nepovolují přecenění majetku na reálnou hodnotu a náhradní díly považují vždy za zásoby, na rozdíl od IFRS, které klasifikují významné náhradní díly s očekávanou dobou použitelnosti delší než jeden rok jako dlouhodobá hmotná aktiva (Deloitte, 2015).

Další významný rozdíl spočívá v pojetí **rezerv**. V české účetní legislativě se zákonné rezervy, vytvořené například na opravy dlouhodobého hmotného majetku, řídí zákonem o rezervách a představují daňově odčitatelný náklad. IFRS podobné rezervy nepřipouští, neboť je nelze uznat jako závazky (Deloitte, 2015).

Značně odlišné je také vykazování **finančního leasingu**. V ČR vykazuje najatý majetek ve svých aktivech pronajímatel a rovněž ho odpisuje (Deloitte, 2015). Standard IFRS 16 naopak požaduje vykazování všech leasingů v aktivech nájemce (Dvořáková, 2017).

4 Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ze dne 12. prosince 1991 vstoupil v účinnost dne 1. ledna 1992. Rozhodlo o něm Federální shromáždění České a Slovenské Federativní republiky (MV ČR, 1991). Původně se skládal ze sedmi částí, jež jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 3: Obsah prvního znění ZoÚ

Paragraf	Název
§ 1 - § 8	Obecná ustanovení
§ 9 - § 17	Účetní soustavy, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy
§ 18 - § 23	Účetní závěrka
§ 24 - § 28	Způsoby oceňování
§ 29 - § 30	Inventarizace majetku a závazků
§ 31 - § 32	Úschova účetních písemností
§ 33 - § 38	Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

Zdroj: MV ČR (1991), zpracováno autorkou

Za sedmou částí zákona se nacházely ještě další dva paragrafy. § 39 obsahoval informaci o tom, jaké právní předpisy se z důvodu přijetí tohoto nového zákona zrušují. Šlo o nařízení vlády Československé socialistické republiky o informační soustavě organizací a o tři vyhlášky federálního ministerstva financí – o kalkulaci, o účetnictví a o inventarizacích hospodářských prostředků. § 40 oznamoval, jakého dne se tento zákon stává účinným (MV ČR, 1991).

Zákon prošel od roku 1992 až po aktuální znění celkem pětatřiceti novelizacemi. Jeho jednotlivé změny jsou rozebrány v další části této práce.

4.1 Změny zákona o účetnictví

Změna – 117/1994 Sb.

K první změně zákona došlo předpisem č. 117/1994 Sb. Politické strany a politická hnutí byly vyjmuty ze skupiny účetních jednotek účtujících v soustavě jednoduchého účetnictví. Novela zákona nabyla účinnosti 1. července 1994 (MV ČR, 1994).

Změna – 227/1997 Sb.

Na základě předpisu č. 227/1997 Sb. nastala další úprava v § 9 v druhé části zákona. Šlo o záměnu slova “nadace“ za slova “nadační fondy“. Od 1. ledna 1998 proto platilo, že nepodnikající nadační fondy či nadační fondy, jejichž příjmy z minulého roku nedosáhly výše 3 miliony Kč, účtují v soustavě jednoduchého účetnictví (MV ČR, 1997).

Změna – 492/2000 Sb.

Znění zákona o účetnictví dále pozměnil předpis č. 492/2000 Sb.

Od 1. ledna 2001 zákon platí pro tyto účetní jednotky vymezené v § 1 odst. 2:

- právnické osoby se sídlem na území ČR,
- zahraniční osoby podnikající nebo provozující jinou činnost dle zvláštních právních předpisů na území ČR,
- organizační složky státu dle zvláštního právního předpisu,
- podnikající fyzické osoby či fyzické osoby provozující jinou samostatnou výdělečnou činnost v případě prokázání výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů (MV ČR, 2000).

Právnické osoby spolu s organizačními složkami státu mají povinnost vést účetnictví ode dne svého vzniku do dne svého zániku, zahraniční osoby a osoby fyzické ode dne zahájení činnosti do dne ukončení činnosti (MV ČR, 2000).

Účetní období je v § 3 definováno jako dvanáct nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců (MV ČR, 2000). Účetní jednotky tedy mohou uplatňovat kalendářní rok, anebo **rok hospodářský** neboli účetní období začínající jiným prvním dnem v měsíci než 1. ledna (MV ČR, 2000). Připojuje se také odstavec o změně účetního období, o kterou je účetní jednotka nucena požádat příslušného správce daně nebo ministerstvo. Musí tak učinit nejdéle tři měsíce přede dnem, jenž se uvádí v žádosti, spolu s důvodem této změny účetního období (MV ČR, 2000).

§ 17, na konci druhé části zákona, nově nese název “Otevírání a uzavírání účetních knih“ a dělí se do sedmi odstavců (MV ČR, 2000). Ve třetí části zákona je rozšířen a upraven § 19 s nadpisem “Rozvahový den“ a vzniká nový § 21a zabývající se způsoby zveřejňování účetní závěrky a výroční zprávy (MV ČR, 2000).

Ve čtvrté části zákona se pozměňuje § 28, podle kterého účetní jednotky s vlastnickým či jiným právem k majetku, anebo účetní jednotky hospodařící s majetkem státu či územně samosprávných celků odpisují tento majetek během jeho používání dle sestaveného odpisového plánu, a to pouze do výše ocenění v účetnictví. Pozemky patří mezi majetek neodpisovaný (MV ČR, 2000).

Účetní období

V praxi bývá kalendářní rok pro mnoho firem z hlediska jejich činnosti nevýhodný. V následující tabulce jsou uvedeny vybrané společnosti vyhledané za využití serveru justice.cz, které v současné době uplatňují hospodářský rok.

Tab. 4: Vybrané společnosti uplatňující hospodářský rok

Název společnosti	Období
DITON s.r.o.	1. března – 28. (29.) února
dm drogerie markt s.r.o.	1. října – 30. září
Globus ČR, v.o.s.	1. července – 30. června
IKEA Česká republika, s.r.o.	1. září – 31. srpna
Kaufland Česká republika v.o.s.	1. března – 28. (29.) února
MAKRO Cash and Carry ČR s.r.o.	1. října – 30. září
Mixit s.r.o.	1. dubna – 31. března
Notino, s.r.o.	1. května – 30. dubna
SPORTISIMO s.r.o.	1. dubna – 31. března
Vodafone Czech Republic a.s.	1. dubna – 31. března

Zdroj: vlastní zpracování s využitím justice.cz, 2023

Změna – 353/2001 Sb.

Následují změny dané předpisem č. 353/2001 Sb. účinné od 1. ledna 2002.

§ 2 vymezuje předmět účetnictví jako účtování o stavu a pohybu majetku a dalších aktiv, závazků a dalších pasiv, o nákladech a výnosech nebo o výdajích a příjmech a o hospodářském výsledku (MV ČR, 2001).

Podle § 3 odstavce 1 platí, že o všech příjmech a výdajích mohou účetní jednotky účtovat až v momentě, kdy jsou skutečně přijaty nebo uhrazeny, kdežto o veškerých nákladech a výnosech účtují nehledě na okamžik jejich zaplacení nebo přijetí (MV ČR, 2001).

§ 4 stanovuje povinnost vést jedno účetnictví za účetní jednotku jako celek, a to v českém jazyce a v české měně (MV ČR, 2001).

Podle § 9 “Účetní soustavy“ účtují všechny účetní jednotky v soustavě podvojného účetnictví, za určitých podmínek však mohou vybrané jednotky účtovat v soustavě jednoduchého účetnictví (MV ČR, 2001). Jde o:

- občanská sdružení, jejich organizační jednotky s právní subjektivitou,
- církve, náboženské společnosti a jejich útvary s právní subjektivitou,
- sdružení právnických osob a nadační fondy s veškerými příjmy nižšími než 6 milionů Kč,
- obecně prospěšné společnosti, společenství vlastníků jednotek a ostatní účetní jednotky na základě zvláštního právního předpisu,
- fyzické osoby určené zvláštním právním předpisem (MV ČR, 2001).

§ 10 “Účtování v cizích měnách“ se v zákoně ruší (MV ČR, 2001).

Změnami dále prochází nově pojmenované paragrafy – § 14 “Směrná účtová osnova“, § 15 “Účetní knihy v soustavě jednoduchého účetnictví“, § 16 “Ostatní ustanovení o účetních knihách“, § 18 “Účetní závěrka“. Účetní jednotky mají povinnost vést pomocné knihy a knihy analytických účtů v peněžních jednotkách, již není možné použít pouze jednotky množství. Kromě rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přílohy může být součástí účetní závěrky i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu. Nově se v zákoně uvádí i náležitosti účetní závěrky (MV ČR, 2001).

V § 19 se vkládají další ustanovení. Při sestavování rozvahy se počáteční zůstatky rozvahových a podrozvahových účtů nového účetního období musí shodovat s konečnými zůstatky těchto účtů v předcházejícím období. Informace účetní závěrky mají být srozumitelné, porovnatelné a důvěryhodné. Majetek a závazky se dělí dle doby použitelnosti, případně dle sjednané doby splatnosti, na krátkodobé a dlouhodobé (MV ČR, 2001).

§ 20 definuje účetní jednotky, které musí nechat ověřit účetní závěrku auditorem:

- akciové společnosti,

- ostatní obchodní společnosti a družstva, jestliže ke konci rozvahového dne účetního období, za které se účetní závěrka ověřuje, a bezprostředně předcházejícího účetního období přesáhly nebo dosáhly alespoň dvou ze tří následujících kritérií:
  - úhrn rozvahy nad 40 milionů Kč,
  - čistý obrat nad 80 milionů Kč,
  - průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období více než 50,
- zahraniční osoby podnikající na území ČR,
- podnikající fyzické osoby, které účtují v soustavě podvojného účetnictví,
- účetní jednotky určené zvláštním právním předpisem (MV ČR, 2001).

Tyto účetní jednotky mají zároveň povinnost vyhotovovat výroční zprávu. § 21 udává obsahové náležitosti tohoto dokumentu. Účetní jednotky, o kterých stanovuje zvláštní právní předpis, že musí nechat ověřit účetní závěrku auditorem, vytváří výroční zprávu nebo podobný dokument, jehož obsahové náležitosti však mohou být odlišné (MV ČR, 2001).

§ 22 a § 23 se zabývají konsolidovanou účetní závěrkou. I u této účetní závěrky musí proběhnout audit. Pro její sestavení lze použít metody plné konsolidace, poměrné konsolidace či konsolidace ekvivalencí. Za konsolidační celek ji sestavuje obchodní společnost, která je řídicí osobou, ovládající osobou nebo má nejméně dvacetiprocentní majetkovou účast v jiné účetní jednotce. Označuje se jako konsolidující účetní jednotka. Konsolidovaná účetní jednotka je jednotka povinná podstoupit sestavení konsolidované účetní závěrky (MV ČR, 2001).

Konsolidující účetní jednotka nemá povinnost konsolidovat, jestliže ke konci rozvahového dne účetního období, za které se konsolidovaná účetní závěrka sestavuje, konsolidující účetní jednotka a konsolidovaná účetní jednotka podle posledních řádných účetních závěrek nepřesáhly nebo nedosáhly alespoň dvou ze tří těchto kritérií:

- úhrn rozvahy nad 350 milionů Kč,
- čistý obrat nad 700 milionů Kč,
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období více než 500 (MV ČR, 2001).

To však neplatí pro banky či účetní jednotky provozující činnost pojištění nebo zajištění na základě zvláštních právních předpisů (MV ČR, 2001).

Úpravami dále prochází čtvrtá část zákona o způsobech oceňování. Majetek a závazky se oceňují v momentě uskutečnění účetního případu a poté k rozvahovému dni či k jinému okamžiku sestavení účetní závěrky. V případě vyjádření majetku a závazků v cizí měně využívají účetní jednotky pro přepočítání na českou měnu kurzy devizového trhu vyhlášené Českou národní bankou. V § 25 jsou vypsány jednotlivé složky majetku a závazků a způsob jejich ocenění, v § 27 majetek a závazky oceňované reálnou hodnotou. Jako reálnou hodnotu lze použít tržní hodnotu, ocenění na základě kvalifikovaného odhadu či posudku znalce nebo ocenění dle zvláštního právního předpisu. § 26 vymezuje pojmy rezervy, opravné položky a odpisy majetku (MV ČR, 2001).

Průběžnou inventarizaci je možné podle § 29 v páté části zákona provést jednak u zásob, u kterých účetní jednotka účtuje podle druhů, a dále u dlouhodobého hmotného movitého majetku, který vzhledem k neustálému pohybu nemá pevné místo, kam patří. Datum této inventarizace si určí účetní jednotka sama a musí proběhnout alespoň jednou během účetního období. § 30 obsahuje povinné náležitosti inventurních soupisů a vysvětluje, co znamená manko, případně schodek, a přebytek (MV ČR, 2001).

Nadpis šesté části "Úschova účetních písemností" se mění na "Úschova účetních záznamů". V sedmé části zákona je značně upraven § 33 s novým nadpisem "Účetní záznam", § 34 s nadpisem "Přenos účetního záznamu" a § 35 pod názvem "Opravy a ostatní ustanovení o účetních záznamech". Platí, že forma účetního záznamu může být buď písemná nebo technická a záznam lze převést z jedné formy do druhé. Při opravách v účetních záznamech se uvádí okamžik opravy a osoba, která za ni odpovídá. Obsah záznamu musí být čitelný před opravou i po opravě. Přenos účetního záznamu se provádí zpravidla pomocí informačního systému. Nově vzniká § 33a o průkaznosti účetního záznamu (MV ČR, 2001).

Podle § 36 zaručuje ministerstvo vytvoření a zveřejnění Českých účetních standardů s cílem dosáhnout shody při používání účetních metod účetními jednotkami. Ozbrojeným silám, ozbrojeným bezpečnostním sborům či zpravodajským službám může vydat zvláštní standardy, ty se však nepublikují (MV ČR, 2001).

§ 37 stanovuje, že územní finanční orgány a kontrolní orgány dle zvláštních právních předpisů udělují pokutu účetní jednotce v případě, kdy poruší povinnost danou tímto

zákonem. Pokuta představuje až 3 % z úhrnu rozvahy nebo až 6 % z úhrnu rozvahy. Pokud není možné určit úhrn rozvahy nebo úhrn majetku, použije se kvalifikovaný odhad (MV ČR, 2001).

Změna – 575/2002 Sb.

Předpisem č. 575/2002 Sb. ze dne 19. prosince 2002 se v přechodných ustanoveních zákona doplňují na konci body č. 7 až 9 (MV ČR, 2002).

Změna – 437/2003 Sb. (první část)

Předpis č. 437/2003 Sb. rozsáhleji pozměnil znění zákona o účetnictví.

V § 1 odst. 1 se uvádí, že zákon o účetnictví určí rozsah a způsob vedení účetnictví spolu s požadavky na jeho průkaznost ve shodě s právem Evropských společenství (MV ČR, 2003).

Podle §1 odst. 2 písm. d) se zákon o účetnictví vztahuje na podnikající fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku (MV ČR, 2003). Od 1. ledna 2004 nově platí také pro:

- ostatní podnikající fyzické osoby v případě, že jejich obrat za předchozí kalendářní rok převýšil částku 6 milionů Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,
- ostatní fyzické osoby vedoucí účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- ostatní podnikající fyzické osoby, které jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity, jestliže nejméně jeden z účastníků sdružení představuje osobu uvedenou v písmenech a) až f) nebo h),
- ostatní fyzické osoby vedoucí účetnictví na základě zvláštního právního předpisu (MV ČR, 2003).

§ 2 vymezuje předmět účetnictví jako účtování a stavu a pohybu majetku a dalších aktiv, závazků a dalších pasiv, o nákladech a výnosech a o hospodářském výsledku (MV ČR, 2003).

Podle § 3 odst. 3 mohou účetní jednotky, které nepředstavují organizační složku státu, územní samosprávný celek nebo nevznikly na základě zvláštního zákona, uplatnit hospodářský rok. Musí však tuto změnu účetního období ohlásit místně příslušnému správci daně z příjmů, a to nejméně 3 měsíce před předpokládanou změnou účetního období (MV ČR, 2003).

Druhá část zákona nově nese název “Rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy a účetní knihy“. Účetní jednotky mají povinnost vést účetnictví v plném rozsahu, v § 9 jsou však vymezeny účetní jednotky, které mohou vést účetnictví v rozsahu zjednodušeném. Vzniká nový § 13a s nadpisem “Zjednodušený rozsah účetnictví“, a naopak se ruší § 15 s nadpisem “Účetní knihy v soustavě jednoduchého účetnictví“. V § 17 odst. 1 a 2 se vymezuje, k jakým dnům účetní jednotky otevírají a uzavírají účetní knihy. Odstavce 4 až 6 se ruší a doposud platný odstavec 7 je označen jako odstavec 4 (MV ČR, 2003).

V § 18 odst. 1 písm. b) se připojuje ustanovení o tom, že Fond národního majetku ČR, Pozemkový fond ČR a státní fondy nesestavují výkaz zisku a ztráty (MV ČR, 2003).

Podle § 19 odst. 6 se u organizačních složek státu dle zvláštního právního předpisu a u územních samosprávných celků, které přijímají prostředky ze státního rozpočtu, pokládá za významnou informaci rovněž ocenění nehmotného majetku v hodnotě nad 60 tisíc Kč a u samostatných movitých věcí či souboru movitých věcí v hodnotě nad 40 tisíc Kč (MV ČR, 2003).

V § 20 se pozměňuje, které účetní jednotky musí nechat ověřit řádnou a mimořádnou účetní závěrku auditorem:

- akciové společnosti, jestliže ke konci rozvahového dne účetního období, za které se účetní závěrka ověřuje, a bezprostředně předcházejícího účetního období přesáhly nebo dosáhly alespoň jedno ze tří následujících kritérií:
  - celková aktiva nad 40 milionů Kč,
  - roční úhrn čistého obrátu nad 80 milionů Kč,
  - průměrný přepočtený stav zaměstnanců během účetního období více než 50,
- ostatní obchodní společnosti a družstva, jestliže ke konci rozvahového dne účetního období, za které se účetní závěrka ověřuje, a bezprostředně předcházejícího účetního období přesáhly nebo dosáhly alespoň dvou ze tří výše uvedených kritérií,
- zahraniční osoby podnikající na území ČR,
- podnikající fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku a ostatní fyzické osoby uvedené v § 1 odst. 2 písm. e) až h),
- účetní jednotky určené zvláštním právním předpisem (MV ČR, 2003).

Podle § 21 odst. 4 zahrnuje výroční zpráva rovněž účetní závěrku a zprávu o auditu. V § 22 odst. 3 se upravuje, že povinnost konsolidovat nemá konsolidující účetní jednotka, jestliže ke konci rozvahového dne účetního období, za které se konsolidovaná účetní závěrka sestavuje, konsolidující účetní jednotka a konsolidovaná účetní jednotka podle posledních řádných účetních závěrek nepřesáhly nebo nedosáhly alespoň dvou ze tří těchto kritérií:

- celková aktiva nad 350 milionů Kč,
- roční úhrn čistého obratu nad 700 milionů Kč,
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období více než 250 (MV ČR, 2003).

To však neplatí pro banky, účetní jednotky provozující činnost pojištění nebo zajištění na základě zvláštních právních předpisů a účetní jednotky emitující cenné papíry registrované na regulovaném trhu cenných papírů (MV ČR, 2003).

Pokud se majetek a závazky oceňují v momentě uskutečnění účetního případu, je možné použít pro přepočet cizí měny na české koruny pevný kurs neboli kurs určený vnitřním předpisem účetní jednotky dle kursu devizového trhu vyhlášeného ČNB. Nicméně toto ustanovení se netýká účetních jednotek vymezených v § 24 odst. 8 (MV ČR, 2003).

V § 29 odst. 2 se doplňuje, že průběžnou inventarizaci je možné provést u zásob, u kterých účetní jednotka účtuje podle druhů, míst jejich uložení či hmotně odpovědných osob (MV ČR, 2003).

V § 33a se označení “obdobný průkazný účetní záznam v technické formě“ zaměňuje za “elektronický podpis podle zvláštního právního předpisu anebo obdobný průkazný účetní záznam v technické formě“ (MV ČR, 2003).

Značnou úpravou pak prochází § 37. Nadpis “Pokuty“ pod tímto paragrafem je nahrazen nadpisem “Sankce“. V odstavci 1 se uvádí, v jakých případech se účetní jednotce ukládá pokuta, a to do výše 6 % nebo 3 % hodnoty celkových aktiv. Odstavec 2 vymezuje, v jakých případech se ukládá pokuta konsolidované účetní jednotce. Platí, že vybírání a vymáhání pokut zajišťuje místně příslušný finanční úřad, který se řídí postupem stanoveným zvláštním právním předpisem. Příjem z pokut představuje příjem do státního rozpočtu. § 37a nově nese název “Pokuty za účelem vymáhání splnění povinnosti“ (MV ČR, 2003).

Změny v účetnictví s účinností od 1. května 2004

Změna – 437/2003 Sb. (druhá část)

V § 19 odst. 9 se stanovuje, že účetní jednotky, které jsou obchodní společnostmi emitující cenné papíry registrované na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU, využijí pro účtování a sestavení účetní závěrky Mezinárodní účetní standardy. Regulovaný trh znamená veřejný trh dle zvláštního právního předpisu. Dále nově vzniká § 23a týkající se použití Mezinárodních účetních standardů v konsolidaci (MV ČR, 2003).

Tyto úpravy v zákoně o účetnictví dané předpisem č. 437/2003 Sb. vstupují v platnost dne 1. května 2004.

Změna – 257/2004 Sb.

Předpis č. 257/2004 Sb. mění v § 27 odst. 3 označení “jiný veřejný (organizovaný) trh“ na “jiný regulovaný trh“, a to dnem vstupu ČR do EU, tedy dnem 1. května 2004 (MV ČR, 2004a).

Změna – 669/2004 Sb.

Od 1. ledna 2005 se zákon o účetnictví dle § 1 odst. 2 písm. e) vztahuje na ostatní podnikající fyzické osoby v případě, že jejich obrat za předchozí kalendářní rok převýšil částku 15 milionů Kč, a to od prvního dne kalendářního roku (MV ČR, 2004b).

Nově vzniká § 38a, který stanovuje, že občanská sdružení, jejich organizační jednotky s právní subjektivitou, církve a náboženské společnosti či církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou a honební společenstva účtující v soustavě jednoduchého účetnictví k 31. prosinci 2004 mohou vést účetnictví dle zákona o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., 227/1997 Sb., 492/2000 Sb., 353/2001 Sb. a 437/2003 Sb., teprve od **1. ledna 2007**. Do tohoto okamžiku pro ně platí znění zákona a jeho prováděcích právních předpisů účinné k 31. prosinci 2003, upravující účtování v soustavě jednoduchého účetnictví (MV ČR, 2004b).

Změna – 495/2005 Sb.

Na základě předpisu č. 495/2005 Sb. mohou v soustavě jednoduchého účetnictví účtovat církve a náboženské společnosti či církevní instituce, pokud jsou právnickou osobou vedenou dle zákona o církvích a náboženských společnostech (MV ČR, 2005a).

Změna – 179/2005 Sb.

Od 1. ledna 2006 je Fond národního majetku ČR vyňat z § 18 odst. 1 písm. b) tohoto zákona a v platnosti zůstává, že výkaz zisku a ztráty sestavuje pouze Pozemkový fond ČR a státní fondy (MV ČR, 2005b).

Vyjmuto je také z § 4 odst. 8 písm. k), podle kterého dále platí, že prováděcí právní předpisy upraví postup zařazování účetních jednotek do konsolidačního celku, a to pro dílčí skupiny účetních jednotek a Pozemkový fond ČR (MV ČR, 2005b).

Změna – 81/2006 Sb.

Podle tohoto předpisu se v § 21a odst. 4 na konci připojuje ustanovení o tom, že účetní jednotky, které musí nechat ověřit účetní závěrku auditorem, publikují účetní závěrku také v Obchodním věstníku (MV ČR, 2006a).

Obchodní věstník

Obchodní věstník představuje speciální veřejný registr, ve kterém určité subjekty povinně zveřejňují zákonem stanovené informace o sobě a o své činnosti (Peterka, 2004).

Od roku 1992 byl Obchodní věstník vydáván v klasické tištěné podobě prostřednictvím nakladatelství *Economia, a.s.*, od roku 1994 pak vycházel i ve verzi elektronické (Peterka, 2004).

Od roku 2004 převzalo povinnost publikovat Obchodní věstník Ministerstvo informatiky ČR, a to prostřednictvím Portálu veřejné správy (Peterka, 2004).

Od 7. června 2007 zajišťuje tuto činnost na základě novelizačního nařízení vlády č. 127/2007 Sb. Ministerstvo vnitra ČR (ISVS.CZ, 2007).

Změna – 57/2006 Sb.

Od 1. dubna 2006 převzala Česká národní banka činnost Komise pro cenné papíry. Na základě předpisu č. 57/2006 Sb. proto nastala následující změna v § 21a odst. 4 – účetní jednotky, které na základě zvláštního právního předpisu postupují výroční zprávu ČNB, postupují účetní závěrku a výroční zprávu do sbírky listin obchodního rejstříku skrze ČNB (MV ČR, 2006b).

Změna – 230/2006 Sb.

Předpisem č. 230/2006 Sb. se upravuje znění odstavce 7 v § 37, jeho obsah však zůstává stejný. Neboli platí, že při vybírání a vymáhání pokut stanovuje postup zvláštní právní předpis (MV ČR, 2006c).

Změna – 264/2006 Sb.

Předpisem č. 264/2006 Sb. se pozměňuje ustanovení v § 38a v sedmé části zákona. Občanská sdružení, jejich organizační jednotky s právní subjektivitou, církve a náboženské společnosti či církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou a honební společenstva účtující v soustavě jednoduchého účetnictví k 31. prosinci 2004 mohou vést účetnictví dle zákona o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., 227/1997 Sb., 492/2000 Sb., 353/2001 Sb. a 437/2003 Sb., teprve od **1. ledna 2008**. Do tohoto okamžiku pro ně platí znění zákona a jeho prováděcích právních předpisů účinné k 31. prosinci 2003, upravující účtování v soustavě jednoduchého účetnictví (MV ČR, 2006d).

Změna – 69/2007 Sb.

Účetní jednotky, které musí nechávat ověřit účetní závěrku auditorem, již nemají povinnost publikovat účetní závěrku v Obchodním věstníku, a to ode dne vyhlášení tohoto předpisu (MV ČR, 2007a).

Změny v účetnictví s účinností od 1. ledna 2008

Změna – 261/2007 Sb.

Podle předpisu č. 261/2007 Sb. ze dne 19. září 2007 dochází v § 1 odst. 2 písm. e) k záměně částky “15 milionů Kč“ za částku “25 milionů Kč“. Zákon o účetnictví se proto

od 1. ledna 2008 vztahuje na ostatní podnikající fyzické osoby v případě, že jejich obrat za předchozí kalendářní rok převýšil částku 25 milionů Kč, a to od prvního dne kalendářního roku (MV ČR, 2007b).

Změna – 296/2007 Sb.

Následují úpravy ve spojitosti se změnou zákona o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), účinné též od 1. ledna 2008.

V § 17 odst. 1 a 2 se pozměňuje, k jakým dnům účetní jednotky otevírají a uzavírají účetní knihy. V tomto paragrafu se dále nově vkládá odstavec 5, který uvádí, že jestliže má účetní jednotka povinnost sestavit na základě právních předpisů řádnou či mimořádnou účetní závěrku a současně mezitímní účetní závěrku, mezitímní účetní závěrka se nesestavuje (MV ČR, 2007c).

V § 20 odst. 2 se stanovuje, že účetní jednotky vymezené v odstavci 1 nemusí nechat ověřit účetní závěrku auditorem, pokud:

- je sestavena během konkursu a její ověření auditorem neurčí věřitelský výbor,
- je sestavena den předtím, než začne být účinné schválení reorganizačního plánu, jestliže její ověření auditorem neurčí věřitelský výbor,
- byl zrušen konkurs, neboť majetek dlužníka není dostačující pro uspokojení věřitelů,
- tak určí zvláštní právní předpis (MV ČR, 2007c).

V § 31 odst. 3 písm. a) se zaměňují slova “správce konkursní podstaty“ za slova “insolvenční správce“ (MV ČR, 2007c).

Změna – 348/2007 Sb.

Na základě předpisu č. 348/2007 Sb. se znovu upravuje ustanovení v § 38a. Občanská sdružení, jejich organizační jednotky s právní subjektivitou, církve a náboženské společnosti či církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou a honební společenstva mohou vést účetnictví dle zákona o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., 227/1997 Sb., 492/2000 Sb., 353/2001 Sb. a 437/2003 Sb., jestliže jejich souhrnné příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřevýší částku 3 miliony Kč. Zároveň pro ně platí znění zákona a jeho prováděcích právních předpisů účinné

k 31. prosinci 2003, upravující účtování v soustavě jednoduchého účetnictví (MV ČR, 2007d).

Změna – 126/2008 Sb.

Následují změny související s přijetím zákona o přeměnách obchodních společností a družstev, účinné od 1. července 2008.

V § 3 odst. 2 se doplňuje, že v případě přeměny společnosti účetní období začíná rozhodným dnem dle zvláštního právního předpisu a končí posledním dnem účetního období, ve kterém byly zapsány uvedené skutečnosti do obchodního rejstříku, pokud se jedná o nástupnickou účetní jednotku či účetní jednotku rozdělovanou odštěpením (MV ČR, 2008a).

V § 17 odst. 3 se dodává, že účetní závěrku nesestavují zanikající účetní jednotky, pokud den zápisu přeměny společnosti nastane až v příštím účetním období (MV ČR, 2008a).

V § 27 odst. 3 je obchodní zákoník zaměněn za zákon o přeměnách obchodních společností a družstev (MV ČR, 2008a).

Změna – 304/2008 Sb. (první část)

Předpisem č. 304/2008 Sb. dochází s účinností od 1. ledna 2009 k těmto změnám v zákoně o účetnictví.

V § 24 odst. 7 se doplňuje, že v případě cizí měny, u které se nevydávají denní kursy devizového trhu, použije účetní jednotka pro její přepočtení poslední známý kurs vyhlášený či publikovaný ČNB nebo kurs mezibankovního trhu k americkému dolaru či euru (MV ČR, 2008b).

Forma účetního záznamu může být podle § 33 odst. 2 listinná, technická nebo smíšená. Smíšenou formou se rozumí účetní záznam v listinné formě, který obsahuje rovněž informace v technické formě, pro fyzickou osobu nečitelné. Dokáže však záznam převést do formy, ve které je jeho obsah pro fyzickou osobu čitelný (MV ČR, 2008b).

V § 33 vzniká nový odstavec 4, který stanovuje, že účetní záznam v technické či smíšené formě, se skartačními znaky „A“ nebo „V“ vzniklý činností účetní jednotky musí být ve formátu, který zajistí jeho neměnnost a ve kterém je čitelný pro fyzickou osobu. Jestliže nelze této podmínce vyhovět, převede účetní jednotka tyto záznamy do listinné

formy. Doposud platné odstavce 4 až 8 v § 33 jsou označeny jako odstavce 5 až 9 (MV ČR, 2008b).

V § 35 se připojuje odstavec 7, který vymezuje, v jakých případech se doplnění informace v účetním záznamu nepokládá za opravu (MV ČR, 2008b).

Elektronizace účetnictví

V poslední době se již značně prosazuje elektronické účetnictví. Listinné a elektronické doklady si jsou zcela rovny a lze očekávat, že papírovou podobu účetních dokladů v budoucnu plně nahradí jejich digitální verze (Panáčková, 2019).

Přechod z listinné formy účetního dokladu na formu elektronickou přináší celou řadu výhod. Patří mezi ně především úspora nákladů na tisk a poštovné, úspora lidské práce, snížení chybovosti, automatizace účetnictví, efektivnější komunikace, usnadnění kontrol či šetrnost k životnímu prostředí (Panáčková, 2019).

Za nevýhodu se často považuje finanční náročnost na zavedení elektronického účetnictví. Existují i určitá rizika. Doklad v elektronické podobě lze snadno vytvořit, zkopírovat či zničit. Na cestě od vystavitele k příjemci může také dojít k zneužití či pozměnění informací. Z těchto důvodů jsou velice nutná opatření na ochranu a zabezpečení dokladu (Panáčková, 2019).

Změna – 230/2009 Sb.

V § 27 odst. 1 písm. c) se doplňuje, že reálnou hodnotou se oceňují finanční umístění s výjimkou obligací držených účetní jednotkou do splatnosti, které emituje členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj a nejméně dvě mezinárodně uznávané ratingové agentury jim přidělily hodnocení na úrovni České republiky nebo vyšší, nejde-li o finanční investice související se závazky ze životního pojištění a nositelem investičního rizika je pojistník (MV ČR, 2009a).

Změna – 304/2008 Sb. (druhá část)

Následují změny zákona o účetnictví dané předpisem č. 304/2008 Sb., účinné až od 1. ledna 2010.

Mezi vybrané účetní jednotky patří dle § 1 odst. 3 organizační složky státu, státní fondy dle rozpočtových pravidel, Pozemkový fond ČR, územní samosprávné celky, dobrovolné

svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny. Podle § 1 odst. 4 sestavuje účetní výkazy za ČR Ministerstvo financí, které je rovněž správcem centrálního systému účetních informací státu (MV ČR, 2008b).

V § 4 se rozšiřuje odstavec 8, který vymezuje, co vše upravují prováděcí právní předpisy pro dílčí skupiny účetních jednotek (MV ČR, 2008b).

Územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí a organizační složky státu dle zvláštního právního předpisu již nemohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu (MV ČR, 2008b).

V § 18 odst. 1 písm. b) se ruší ustanovení o tom, že Pozemkový fond ČR a státní fondy nesestavují výkaz zisku a ztráty (MV ČR, 2008b).

Podle nového odstavce 5 v § 21a uveřejňuje účetní závěrku organizačních složek státu Ministerstvo financí. Podobně tomu je v případě uveřejňování účetních výkazů za ČR. Dále vzniká nový paragraf 23b týkající se sestavování účetních výkazů za ČR (MV ČR, 2008b).

Prováděcí právní předpis určí, jakým způsobem bude provedena inventarizace u vybraných účetních jednotek nebo inventarizace kulturních památek, sbírek muzejní povahy a archeologických nálezů (MV ČR, 2008b).

Vybrané účetní jednotky vždy používají České účetní standardy, které blíže popisují účetní metody a postupy účtování (MV ČR, 2008b).

Změna – 227/2009 Sb.

Podle předpisu č. 227/2009 Sb. ze dne 17. června 2009 se v § 18 odst. 2 písm. b) doplňuje slovo “osoby“. Tedy mezi náležitosti účetní závěrky patří identifikační číslo osoby, pokud je má účetní jednotka přiřazeno. Tato změna je účinná od 1. července 2010 (MV ČR, 2009b).

Změna – 410/2010 Sb.

Od 1. ledna 2011 nabývají účinnosti další změny zákona o účetnictví dané předpisem č. 410/2010 Sb.

V § 1 odst. 1 se uvádí, že zákon o účetnictví určí rozsah a způsob vedení účetnictví spolu s požadavky na jeho průkaznost ve shodě s právem Evropské unie (MV ČR, 2010).

Vzniká nový § 19a s nadpisem “Použití mezinárodních účetních standardů pro účtování a sestavení účetní závěrky“. Tyto standardy využije účetní jednotka, která je obchodní společností a emituje cenné papíry přijaté k obchodování na regulovaném trhu se sídlem v členském státě EU (MV ČR, 2010).

Podle § 22 sestavuje konsolidovanou účetní závěrku účetní jednotka, která je obchodní společností a ovládající osobou. Sestavení konsolidované účetní závěrky povinně podstupuje konsolidovaná účetní jednotka, účetní jednotka pod společným vlivem nebo účetní jednotka přidružená (MV ČR, 2010).

Nový § 22a stanovuje, že konsolidovaná účetní závěrka se nesestavuje, jestliže ke konci rozvahového dne účetního období konsolidující účetní jednotka a konsolidované účetní jednotky společně nevyhověly alespoň dvěma z těchto kritérií:

- aktiva celkem nad 350 milionů Kč,
- roční úhrn čistého obratu nad 700 milionů Kč,
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období více než 250 (MV ČR, 2010).

Toto ustanovení však neplatí pro banky, účetní jednotky provozující pojišťovací nebo zajišťovací činnost dle jiných právních předpisů či účetní jednotky emitující cenné papíry přijaté k obchodování na regulovaném trhu cenných papírů se sídlem v členském státě EU (MV ČR, 2010).

Podle nového § 22b musí konsolidující účetní jednotka včas informovat o konsolidaci. Také je povinna vypracovat konsolidovanou výroční zprávu (MV ČR, 2010).

V § 24 odst. 7 se ruší poslední věta a v důsledku toho vzniká odstavec 9. Na základě tohoto odstavce platí, že v případě cizí měny, u které se nevydávají denní kursy devizového trhu, použije účetní jednotka pro její přepočet buď kurs mezibankovního trhu pro tuto měnu k USD nebo EUR a kurs devizového trhu vydaný ČNB pro USD nebo EUR ke stejnému dni, anebo poslední známý kurz vyhlášený či publikovaný ČNB (MV ČR, 2010).

Dále je vypuštěn nadpis “Sankce“ pod § 37 a naopak nad tímto paragrafem vzniká nadpis “Správní delikty“. § 37 vymezuje, v jakých případech se nepodnikající účetní jednotka dopouští přestupku. Za přestupek je možné jí uložit pokutu do výše 6 % nebo 3 % hodnoty celkových aktiv. § 37a vymezuje, v jakých případech se konsolidující účetní jednotka dopouští správního deliktu. Za správní delikt jí lze uložit pokutu do výše 6 % hodnoty

celkových aktiv, 3 % hodnoty celkových aktiv, 3 % hodnoty celkových konsolidovaných aktiv nebo 5 000 Kč (MV ČR, 2010).

Za § 37a se doplňuje § 37aa a § 37ab. Podle § 37aa se hodnota celkových aktiv zjišťuje z účetní závěrky či z konsolidované účetní závěrky sestavené za účetní období, ve kterém byla povinnost porušena. § 37ab se týká společných ustanovení ke správním deliktům. Právní osoba není odpovědná za správní delikt, pokud dokáže, že vynaložila veškeré úsilí, aby se předešlo porušení právní povinnosti. Správní delikty v prvním stupni posuzuje finanční úřad, jestliže není stanoveno zvláštním právním předpisem jinak (MV ČR, 2010).

Změna – 188/2011 Sb.

V § 19a, § 22a a § 23a se mění označení “regulovaný trh se sídlem v členském státě EU“ na “evropský regulovaný trh“. V § 27 odst. 5 se pak zaměňují slova “tuzemská burza cenných papírů“ za slova “regulovaný trh“ a slova “zahraniční burza cenných papírů“ za slova “zahraniční regulovaný trh nebo zahraniční trh obdobný regulovanému trhu“ (MV ČR, 2011a).

Tyto změny dané předpisem č. 188/2011 Sb. nabývají účinnosti 15. července 2011.

Změna – 355/2011 Sb.

V souvislosti se změnou zákona o přeměnách obchodních společností a družstev dochází s účinností od 1. ledna 2012 k těmto změnám v zákoně o účetnictví.

V § 3 vznikají nové odstavce 3, 4 a 6. Odstavec 3 obsahuje ustanovení o tom, že v případě přeměny společnosti účetní období začíná rozhodným dnem a končí posledním dnem účetního období, ve kterém byly zapsány uvedené skutečnosti do obchodního rejstříku, pokud se jedná o nástupnickou účetní jednotku, účetní jednotku rozdělovanou odštěpením či přejímajícího společníka při převodu jmění (MV ČR, 2011b). Odstavec 4 vymezuje, v jakém případě může být účetní období delší než 12 měsíců (MV ČR, 2011b). Doposud platný odstavec 3 je označován jako odstavec 5 a uvádí, že účetní jednotky, které nepředstavují organizační složku státu, územní samosprávný celek nebo nevznikly na základě zvláštního zákona, mohou uplatnit hospodářský rok. Musí však tuto změnu účetního období ohlásit místně příslušnému správci daně z příjmů, a to nejméně 3 měsíce před předpokládanou změnou účetního období či před koncem běžného účetního období,

záleží, který z termínů je dřívější. Tuto změnu je možné provést v běžném účetním období výhradně jednou (MV ČR, 2011b). Odstavec 6 pak dodává, že hospodářský rok může uplatnit také účetní jednotka do 30 dnů ode dne svého vzniku nebo nástupnická účetní jednotka, účetní jednotka rozdělovaná odštěpením či přejímající společník při převodu jmění do 30 dnů ode dne, kdy je zapsána přeměna společnosti do obchodního rejstříku (MV ČR, 2011b).

V § 17 se doplňují odstavce 4 až 6, dosavadní odstavce 4 a 5 jsou označeny jako odstavce 7 a 8. Platí, že při převodu jmění na přejímajícího společníka, jenž nevede účetnictví, uzavírá zúčastněná zanikající účetní jednotka účetní knihy ke dni, který předchází dnu zapsání přeměny společnosti do obchodního rejstříku (MV ČR, 2011b). Pokud je při přeshraniční přeměně nástupnickou společností, družstvem či přejímajícím společníkem zahraniční osoba a ze zúčastněné zanikající účetní jednotky vznikne účetní jednotka dle § 1 odst. 2 písm. b), vede tato účetní jednotka nadále účetnictví. Pokud nevznikne účetní jednotka dle § 1 odst. 2 písm. b), uzavírá zúčastněná zanikající účetní jednotka účetní knihy v den zániku (MV ČR, 2011b). Jestliže je den zápisu přeměny společnosti do obchodního rejstříku totožný s rozhodným dnem, zúčastněné účetní jednotky uzavírají účetní knihy ke dni, který předchází rozhodnému dni přeměny společnosti (MV ČR, 2011b). K rozhodnému dni přeměny společnosti pak otevírají účetní knihy jen nástupnické účetní jednotky, účetní jednotka rozdělovaná odštěpením či přejímající společník při převodu jmění (MV ČR, 2011b). Pokud při přeshraniční přeměně ze zúčastněné zanikající účetní jednotky vznikne účetní jednotka dle § 1 odst. 2 písm. b), otevírá tato účetní jednotka účetní knihy též k rozhodnému dni přeměny společnosti (MV ČR, 2011b).

Podle § 27 odst. 3 se majetek a závazky oceňují reálnou hodnotou na základě prováděcího právního předpisu tehdy, pokud je povinností dle zákona o přeměnách obchodních společností a družstev ocenit jmění při přeměně společnosti (MV ČR, 2011b).

Změna – 167/2012 Sb.

S účinností od 1. července 2012 se v § 33 a § 33a v sedmé části zákona vždy vkládá slovo “uznávaný“ před slova nebo za slova “elektronický podpis“ (MV ČR, 2012a).

Změna – 239/2012 Sb.

Účetní jednotky a další osoby stanovené tímto zákonem či jiným předpisem mají povinnost dle § 6 odst. 5 předávat účetní záznamy do centrálního systému účetních informací státu a přejímat je z tohoto systému na základě zvláštního právního předpisu, jenž upravuje formát, strukturu, přenos a zabezpečení účetních záznamů v technické formě (MV ČR, 2012b). V § 6 odst. 6 se uvádí, že vybraná účetní jednotka musí být součinná, jestliže její účetní závěrku schvaluje dle zvláštního zákona zřizovatel či jiná účetní jednotka (MV ČR, 2012b).

Podle § 25 odst. 6 se reprodukční pořizovací cenou neoceňuje bezúplatně nabytý majetek, pokud jde o výpůjčku, bezúplatný převod majetku mezi vybranými účetními jednotkami, bezúplatnou změnu příslušnosti k hospodaření s majetkem státu či svěřením majetku do správy dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (MV ČR, 2012b).

Úpravami dále prochází § 30. Podle odstavce 2 provádějí účetní jednotky při inventarizaci jednu či více inventur a zjišťují, zda se skutečný stav shoduje se stavem účetním (MV ČR, 2012b). Při fyzické inventuře se skutečný stav majetku zjišťuje zpravidla počítáním, měřením nebo vážením (MV ČR, 2012b). Při periodické inventarizaci mohou účetní jednotky započít inventuru nejdříve 4 měsíce před rozvahovým dnem a ukončit ji nejdéle 2 měsíce po rozvahovém dni (MV ČR, 2012b). Při této inventarizaci, a podobně tomu je i při průběžné inventarizaci, si účetní jednotky mohou určit den, k němuž zjišťují skutečný stav a který předchází rozvahovému dni, a následně mohou dokončit zjišťování skutečného stavu na základě účetních záznamů obsahujících přírůstky a úbytky majetku a závazků, ke kterým došlo mezi tímto dnem a dnem rozvahovým (MV ČR, 2012b). Odstavec 7 pak vymezuje povinné náležitosti inventurních soupisů jako průkazných účetních záznamů (MV ČR, 2012b).

Změny v účetnictví s účinností od 1. ledna 2013

Změna – 428/2011 Sb.

V § 24 odst. 7 se stanovuje, že pro účely ocenění v momentě uskutečnění účetního případu lze pro přepočítání cizí měny na české koruny využít pevný kurs. Podle předpisu č. 428/2011 Sb. ze dne 6. listopadu 2011 se však znění tohoto odstavce nově nevztahuje na účetní jednotky vyžadující povolení k činnosti penzijní společnosti (MV ČR, 2011c).

Změna – 503/2012 Sb.

Na základě předpisu č. 503/2012 Sb. ze dne 19. prosince 2012 se již Pozemkový fond České republiky neřadí mezi vybrané účetní jednotky vymezené v § 1 odst. 3 tohoto zákona, a to s účinností od 1. ledna 2013 (MV ČR, 2012c).

Změna – 344/2013 Sb.

V § 1 odst. 2 se upravuje znění písmen b), c) a g). Neboli zákon o účetnictví se vztahuje na:

- zahraniční právnické osoby a zahraniční jednotky, které jsou účetní jednotkou dle právního řádu nebo mají povinnost vést účetnictví, jestliže podnikají či provozují jinou činnost dle zvláštních právních předpisů na území ČR,
- organizační složky státu,
- ostatní podnikající fyzické osoby, které jsou společníky sdruženými ve společnosti, přičemž nejméně jeden ze společníků představuje osobu uvedenou v písmenech a) až f) nebo h) až l) (MV ČR, 2013).

Od 1. ledna 2014 zákon nově platí také pro:

- svěřenské fondy dle občanského zákoníku,
- fondy obhospodařované penzijní společnostmi dle zákona upravujícího důchodové spoření a zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
- investiční fondy bez právní osobnosti dle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
- ty, které sestavují účetní závěrku na základě zvláštního právního předpisu nebo jsou účetní jednotkou dle zvláštního právního předpisu,
- osoby, které zodpovídají za vedení účetnictví dle § 4a (MV ČR, 2013).

Nový § 4a obsahuje následující ustanovení. Správce je zodpovědný za vedení účetnictví svěřenských fondů. Pokud jsou svěřenské fondy fondem investičním, za jejich účetnictví zodpovídají společně a nerozdílně správce a obhospodařovatel. Za vedení účetnictví jiných investičních fondů bez právní osobnosti zodpovídají společně a nerozdílně administrátor a obhospodařovatel, za účetnictví dalších účetních jednotek bez právní osobnosti pak společně a nerozdílně odpovídá osoba, která sestavuje účetní závěrku, a osoba, která jedná jménem účetní jednotky, popřípadě jiná osoba stanovená zvláštním právním předpisem (MV ČR, 2013).

Na základě tohoto předpisu se také ve vybraných paragrafech zákona zaměňuje slovo “společnost“ za slova “obchodní korporace“, slova “účastníci sdružení“ za slova “společníci sdružení ve společnosti“ či slovo “subjektivita“ za slovo “osobnost“ (MV ČR, 2013).

Změna – 221/2015 Sb.

Významnou změnou v zákoně o účetnictví s účinností od 1. ledna 2016 je vznik nových § 1a až 1f (MV ČR, 2015a).

Podle § 1a se za **subjekt veřejného zájmu** pokládá účetní jednotka sídlící v ČR, která je:

- obchodní společností emitující investiční cenné papíry přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu a pro účtování a sestavení účetní závěrky využije mezinárodní účetní standardy,
- bankou či spořitelním a úvěrním družstvem,
- pojišťovnou či zajišťovnou,
- penzijní společností,
- zdravotní pojišťovnou (MV ČR, 2015a).

Podle § 1b existují tyto **kategorie účetních jednotek**:

- **mikro účetní jednotka** – k rozvahovému dni nepřesahuje alespoň 2 z těchto mezních hodnot:
  - celková aktiva 9 milionů Kč,
  - roční úhrn čistého obrátu 18 milionů Kč,
  - průměrný počet zaměstnanců během účetního období 10,
- **malá účetní jednotka** – nepředstavuje mikro účetní jednotku a k rozvahovému dni nepřesahuje alespoň 2 z těchto mezních hodnot:
  - celková aktiva 100 milionů Kč,
  - roční úhrn čistého obrátu 200 milionů Kč,
  - průměrný počet zaměstnanců během účetního období 50,
- **střední účetní jednotka** – nepředstavuje mikro ani malou účetní jednotku a k rozvahovému dni nepřesahuje alespoň 2 z těchto mezních hodnot:
  - celková aktiva 500 milionů Kč,
  - roční úhrn čistého obrátu 1 miliarda Kč,
  - průměrný počet zaměstnanců během účetního období 250,

- **velká účetní jednotka** – k rozvahovému dni přesahuje alespoň 2 mezní hodnoty uvedené u střední účetní jednotky (MV ČR, 2015a).

§ 1c zavádí tři skupiny účetních jednotek – malou, střední a velkou. Skupina účetních jednotek se vždy skládá z konsolidující účetní jednotky a konsolidovaných účetních jednotek. V § 1d jsou definovány pojmy celková aktiva, roční úhrn čistého obratu a průměrný počet zaměstnanců. V § 1f se stanovuje, za jakých podmínek může účetní jednotka dle § 1 odst. 2 písm. a) a b) vést jednoduché účetnictví (MV ČR, 2015a).

§ 2 vymezuje předmět jednoduchého účetnictví jako výdaje a příjmy, majetek a závazky (MV ČR, 2015a). Účetní jednotky vedoucí účetnictví v plném či zjednodušeném rozsahu účtují o stavu a pohybu majetku a dalších aktiv, závazků včetně dluhů a dalších pasiv, o nákladech, výnosech a hospodářském výsledku (MV ČR, 2015a).

V § 9 se pozměňují odstavce 3 a 4. Podle odst. 3 je možné vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, jestliže tak určí zřizovatel u příspěvkové organizace nebo jde o malou či mikro účetní jednotku, která nemusí nechat ověřit účetní závěrku auditorem. V odst. 4 se zpřesňuje, které z mikro a malých účetních jednotek, představující účetní jednotku podle § 1 odst. 2 písm. a) a b), mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Vzniká také nový § 13b s nadpisem “Jednoduché účetnictví“ (MV ČR, 2015a).

V § 18 se připojuje nový odstavec 2 a doposud platné odstavce 2 a 3 jsou označeny jako odstavce 3 a 4. Platí, že účetní závěrku obchodních společností tvoří také přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Mikro a malé účetní jednotky tyto přehledy nesestavují. Účetní závěrku ve zkráceném rozsahu mohou dle odst. 4 vyhotovovat účetní jednotky bez povinnosti ověření účetní závěrky auditorem (MV ČR, 2015a).

Podle § 19 se u vybraných účetních jednotek, jež jsou uvedeny v § 1 odst. 3, s výjimkou zdravotních pojišťoven pokládá za významnou informaci rovněž ocenění nehmotného majetku v hodnotě nad 60 tisíc Kč a u samostatných hmotných movitých věcí či souboru hmotných movitých věcí v hodnotě nad 40 tisíc Kč (MV ČR, 2015a).

Povinnost nechat ověřit řádnou či mimořádnou účetní závěrku auditorem mají od 1. ledna 2016:

- účetní jednotky ustanovené zvláštním právním předpisem,
- velké účetní jednotky kromě vybraných jednotek nepředstavujících subjekt veřejného zájmu,

- střední účetní jednotky,
- malé účetní jednotky, které jsou akciovými společnostmi či svěřenskými fondy a k rozvahovému dni účetního období, za které se účetní závěrka ověřuje, a bezprostředně předcházejícího účetního období přesáhly nebo dosáhly alespoň jednu z těchto hodnot:
  - celková aktiva 40 milionů Kč,
  - roční úhrn čistého obrátu 80 milionů Kč,
  - přepočtený počet zaměstnanců během účetního období 50,
- ostatní malé účetní jednotky, jestliže k rozvahovému dni účetního období, za které se účetní závěrka ověřuje, a bezprostředně předcházejícího účetního období přesáhly nebo dosáhly alespoň 2 výše uvedené hodnoty (MV ČR, 2015a).

Pod § 22 vzniká nadpis “Konsolidovaná účetní závěrka“. Podle § 22a nemusí malá skupina účetních jednotek sestavit konsolidovanou účetní závěrku. Výjimka však nastává tehdy, pokud některá z účetních jednotek představuje subjekt veřejného zájmu. Nový § 22aa stanovuje, v jakém případě není konsolidující účetní jednotka povinna sestavit konsolidovanou účetní závěrku. Pod § 23b se vkládá nadpis “Účetní výkazy za ČR“ (MV ČR, 2015a).

Podle § 27 odst. 3 lze jako reálnou hodnotu pro ocenění dílčích složek majetku a závazků použít tržní hodnotu, hodnotu plynoucí z obecně uznávaných modelů a technik, ocenění na základě kvalifikovaného odhadu či posudku znalce nebo ocenění ustanovené zvláštními právními předpisy. Na základě § 28 odst. 7 není povoleno jakkoli vyplácet podíly na zisku, jestliže se náklady na vývoj vykazují v aktivech rozvahy (MV ČR, 2015a).

Dále vzniká sedmá část zákona pod názvem “Zpráva o platbách orgánům správy členského státu EU nebo třetí země“. Je tvořena § 32a až 32f upravujícími rozsah působnosti, obsah zprávy o platbách, konsolidovanou zprávu o platbách, zveřejňování a kritéria rovnocennosti. Dosavadní sedmá část zákona se nově označuje jako část osmá (MV ČR, 2015a).

V § 37 a § 37a se doplňuje, v jakých případech se nepodnikající účetní jednotka dopouští přestupku a v jakých případech se konsolidující účetní jednotka dopouští správního deliktu. V § 37a se také připojuje nový odstavec 3, který vymezuje, v jakých případech se dopouští správního deliktu účetní jednotka vedoucí jednoduché účetnictví. Pozměňuje

se i doposud platný odstavce 3, nově označený jako odstavce 4. Neboli za správní delikt lze uložit pokutu do výše 6 % hodnoty celkových aktiv, 3 % hodnoty celkových aktiv, 3 % hodnoty celkových konsolidovaných aktiv, 5 000 Kč, 100 000 Kč nebo 50 000 Kč. Paragraf 38a se na základě tohoto předpisu v zákoně ruší (MV ČR, 2015a).

Změna – 298/2016 Sb.

Od 1. ledna 2017 se v § 33a odst. 3 používají slova “uznávaný elektronický podpis“ místo “elektronický podpis uznávaný podle zvláštního právního předpisu“ (MV ČR, 2016a).

Změna – 462/2016 Sb.

Na základě předpisu č. 462/2016 Sb., s účinností od 1. ledna 2017, se upravuje ustanovení v § 3 odst. 3. Při přeměně účetní jednotky začíná účetní období pro nezanikající účetní jednotku rozhodným dnem určeným na základě zvláštního právního předpisu a končí posledním dnem účetního období, v němž nastaly právní účinky přeměny. Pro zanikající účetní jednotku účetní období končí dnem, který předchází dni rozhodnému (MV ČR, 2016b).

Významnou změnou v zákoně je vznik osmé části s nadpisem “Uvádění nefinančních informací“. Z důvodu vložení této části do zákona se dosavadní osmá část nově označuje jako část devátá (MV ČR, 2016b).

§ 32f vymezuje účetní jednotky, které uvádějí nefinanční informace. Jde o velkou účetní jednotku, jež je obchodní společností a současně subjektem veřejného zájmu, a o konsolidující účetní jednotku velké skupiny účetních jednotek, jež je současně subjektem veřejného zájmu, jestliže k rozvahovému dni přesáhnou kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců během účetního období (MV ČR, 2016b). Nefinanční informace se vztahují především k otázkám sociálním a zaměstnaneckým, k otázkám životního prostředí, respektování lidských práv a boje proti korupci a úplatkářství. Účetní jednotka může tyto informace zveřejnit ve výroční zprávě či konsolidované výroční zprávě, anebo v samostatně zprávě. Odstavec 2 v § 32g stanovuje, v jaké struktuře se tyto informace mají uvádět (MV ČR, 2016b). Jestliže účetní jednotka uvádějící nefinanční informace vytváří samostatnou zprávu, musí být tato zpráva uveřejněna dohromady s výroční zprávou či konsolidovanou výroční zprávou, nebo musí být dostupná pro veřejnost na internetových stránkách účetní jednotky, a to ve lhůtě, která nesmí přesáhnout

6 měsíců od rozvahového dne. Vypracování nefinančních informací ověřuje auditor (MV ČR, 2016b).

Změna – 183/2017 Sb.

Předpisem č. 183/2017 Sb. se v zákoně od 1. července 2017 zaměňují slova “správní delikt“ za slovo “přestupek“. O přestupcích jedná finanční úřad, pokud není zvláštním právním předpisem nařízeno jinak (MV ČR, 2017).

Změna – 377/2015 Sb.

Tímto předpisem se od 1. ledna 2018 upravuje znění písm. j) v § 1 odst. 2 – zákon o účetnictví platí pro fondy obhospodařované penzijní společnostmi na základě zákona o doplňkovém penzijním spoření (MV ČR, 2015b).

Změny v účetnictví s účinností od 1. ledna 2021

Změna – 33/2020 Sb.

Předpisem č. 33/2020 Sb. se od 1. ledna 2021 ruší odstavce 7 v § 28 ve čtvrté části zákona. Odstavec uváděl, že není povoleno vyplácet podíly na zisku v případě, kdy se náklady na vývoj vykazují v aktivech rozvahy (MV ČR, 2020a).

Změna – 609/2020 Sb.

Na základě předpisu č. 609/2020 Sb. vzniká § 21b s nadpisem Zvláštní způsoby zveřejňování. Od 1. ledna 2021 proto platí, že obchodní korporace, které neodevzdávají účetní závěrku a výroční zprávu skrze ČNB, mohou účetní závěrku odevzdat u příslušného správce daně z příjmů (MV ČR, 2020b).

Podává se jako příloha daňového přiznání nebo dodatečného daňového přiznání k dani z příjmů v elektronické podobě. Musí splňovat požadovaný rozsah, dále formát a uspořádání stanovené správcem daně v daňovém řádu. Pokud je vyhověno všem těmto podmínkám, postupuje správce daně účetní závěrku rejstříkovému soudu (MV ČR, 2020b).

Zveřejnění účetní závěrky prostřednictvím správce daně

Pokud se účetní jednotka rozhodne odevzdat účetní závěrku na rejstříkový soud prostřednictvím příslušného správce daně, vyplňuje kromě přiznání k dani z příjmů právnických osob také “Žádost o předání účetní závěrky do sbírky listin veřejného rejstříku“ (Koubovský, 2022).

Obr. 3: Žádost o předání účetní závěrky do sbírky listin veřejného rejstříku

Identifikační číslo Příloha k položce 11 I. oddílu

Žádost o předání účetní závěrky do sbírky listin veřejného rejstříku²⁾

Žádám tímto správce daně z příjmů, aby předal do sbírky listin veřejného rejstříku tyto přiložené součásti účetní závěrky sestavené účetní jednotkou:

01	Rozvaha ¹⁾	☐ ano	☐ ne
02	Výkaz zisku a ztráty ¹⁾	☐ ano	☐ ne
03	Příloha účetní závěrky ¹⁾	☐ ano	☐ ne
04	Přehled o změnách vlastního kapitálu ¹⁾	☐ ano	☐ ne
05	Přehled o peněžních tocích ¹⁾	☐ ano	☐ ne
06	Účetní závěrka sestavená dle mezinárodních účetních standardů ¹⁾	☐ ano	☐ ne

Žádám tímto správce daně z příjmů, aby mi zaslal informaci o předání účetní závěrky rejstříkovému soudu, a to na tento e-mail:

¹⁾ Nehodící se škrtněte
²⁾ Možnost podat tuto Žádost mají pouze obchodní korporace, které podle zvláštního právního předpisu nepředávají výroční zprávu České národní bance (§ 21b odst. 2 zákona o účetnictví). Rozsah zveřejnění sestavené účetní závěrky a bližší podmínky jejího předání do sbírky listin veřejného rejstříku upravuje zákon (§ 21a a § 21b odst. 2 a násl. zákona o účetnictví).

Zdroj: Koubovský (2022)

Problematika zveřejnění účetní závěrky

V posledních letech mnoho českých firem neplní povinnost zveřejnění účetní závěrky ve sbírce listin obchodního rejstříku. Důvodem může mít nedbalost, opomenutí, ale i záměrné utajení hospodářských výsledků před konkurencí (Veselá, 2022).

Pokud účetní jednotka nezveřejní svou účetní závěrku ani po předchozím vyzvání, může rejstříkový soud této jednotce udělit pořádkovou pokutu do výše 100 tisíc Kč. Nezveřejnění může být vyhodnoceno i jako přestupek, za který uděluje pokutu správce daně až do výše 3 % hodnoty celkových (konsolidovaných celkových) aktiv (Koubovský, 2022). V současné době jsou však sankce za neplnění této povinnosti využívány pouze minimálně (Veselá, 2022).

V rámci této problematiky bylo provedeno **vlastní šetření** za využití serveru justice.cz s cílem zjistit, zda vybrané firmy různé velikosti z Plzně a okolí zveřejňují v posledních letech své účetní závěrky či nikoliv.

Tab. 5: Seznam vybraných firem

Název společnosti	Kategorie účetní jednotky
1. BRUSH SEM s.r.o.	velká účetní jednotka
2. CYKLO BARTONÍČEK, s.r.o.	mikro účetní jednotka
3. D – beton s.r.o.	malá účetní jednotka
4. CHLADÍRENSKÝ SERVIS JEDLIČKA s.r.o.	malá účetní jednotka
5. KOVOŠROT SUDA s.r.o.	malá účetní jednotka
6. Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.	velká účetní jednotka
7. Plzeňský Prazdroj, a.s.	velká účetní jednotka
8. ProMinent Systems spol. s r.o.	střední účetní jednotka
9. Rádl, spol. s r.o.	malá účetní jednotka
10. VODÁRNA PLZEŇ a.s.	velká účetní jednotka

Zdroj: vlastní zpracování s využitím justice.cz, 2023

Tab. 6: Šetření o plnění povinnosti zveřejnění účetní závěrky

Společnost	Zveřejnění účetní závěrky v roce				
	2017	2018	2019	2020	2021
1.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
2.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
3.	ANO	ANO	ANO	NE	ANO
4.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
5.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
6.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
7.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
8.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
9.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
10.	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO

Zdroj: vlastní zpracování s využitím justice.cz, 2023

Z tabulky výše lze vyčíst, že v letech 2017 až 2021 poctivě a včas zveřejnily svou účetní závěrku všechny vybrané firmy s výjimkou společnosti D – beton s.r.o. v roce 2020.

Účetní závěrky společností CYKLO BARTONÍČEK, s.r.o., KOVOŠROT SUDA s.r.o. a Rádl, spol. s r.o. za rok 2021 již byly zveřejněny prostřednictvím správce daně. Žádná z firem prozatím nezveřejnila účetní závěrku za rok 2022, tuto povinnost však musí splnit do 31. prosince 2023.

Změna – 251/2021 Sb.

S účinností od 1. ledna 2022 již Regionální rady regionů soudržnosti nepatří mezi vybrané účetní jednotky vymezené v §1 odst. 3 (MV ČR, 2021).

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce na téma *Formování a význam pravidel pro účtování a vykazování* bylo charakterizovat právní úpravu účetnictví podnikatelů v ČR a vymezit významné linie mezinárodní účetní harmonizace.

Mezi základní právní normy upravující účetnictví podnikatelských subjektů v ČR patří zákon o účetnictví, prováděcí vyhlášky MF a České účetní standardy pro podnikatele. Přesně v tomto pořadí je určena jejich právní síla. Při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky musí účetní jednotky dodržovat také všeobecné uznávané účetní zásady a předpoklady.

V důsledku postupující globalizace a odbourávání národních hranic začala sílit potřeba harmonizovat účetnictví v mezinárodním měřítku. Existují tři významné linie mezinárodní účetní harmonizace. Jde o účetní směrnice EU, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) a Americké obecně uznávané účetní zásady (US GAAP). Nástrojem pro regulaci evropského účetnictví se staly standardy IFRS a v současnosti mají rozhodovací roli v rámci EU.

Co se týče porovnání systémů IFRS a US GAAP, je nutné zmínit fundamentální rozdíl mezi těmito dvěma soubory standardů. IFRS jsou méně podrobné a založené na zásadách, zatímco US GAAP představují velmi podrobný účetní systém založený na pravidlech. Mezi systémy přetrvává celá řada dalších odlišností, které nadále brání jejich vzájemné harmonizaci.

Četné rozdíly existují také mezi standardy IFRS a českými účetními předpisy. V praxi se účetní jednotky setkávají s odlišnostmi především v oblasti dlouhodobého majetku, v pojetí rezerv nebo při vykazování finančního leasingu.

Druhá část práce, část praktická, se věnovala deskripci změn v zákoně o účetnictví od jeho vzniku až po aktuální znění. Obecně lze říci, že zákon o účetnictví prošel poměrně častými novelizacemi, těch rozsáhlejších však nebylo mnoho. Poslední významnější novelou zákona došlo s účinností od 1. ledna 2016 k zavedení kategorizace účetních jednotek.

Nutné je zmínit také to, že zákon o účetnictví platí pro podnikatelské subjekty i veřejný sektor. Veřejnou správu však upravuje jiná prováděcí vyhláška, vyhláška č. 410/2009 Sb., a v praxi to pak znamená trošku jiná pravidla.

Postupem času ČR stále více integruje do evropského prostoru, sílí potřeba harmonizovat českou účetní legislativu s evropskou, a především roste význam Mezinárodních standardů účetního výkaznictví. Současně se prosazuje automatizace a nastupují moderní digitální technologie, které zastávají či brzy zastanou některé úkony lidí. V důsledku toho se v účetní a daňové profesi začalo hovořit o potřebě nového, moderního zákona o účetnictví. V tuto chvíli je již novela zákona o účetnictví připravována. Otázkou však zůstává, jaké změny s sebou přinese a zda se tyto změny snadno a bez problémů implementují do praxe.

Seznam použitých zdrojů

- Bartušková, L. (2021). *Jak na účetní závěrku – úvod do problematiky a rozvaha*. Money S3 Blog. Dostupné 15. 11. 2022 z <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/jak-na-ucetni-zaverku-uvod-do-problematiky-a-rozvaha/>
- CFI Team (2022). *GAAP*. Corporate Finance Institute. Dostupné 25. 1. 2023 z <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/accounting/gaap/>
- Deloitte (2015). *IFRS do kapsy 2015*. https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/audit/IFRS_do_kapsy_2015.pdf
- Deloitte (2022). *IFRS in your pocket 2022*. Dostupné 21. 1. 2023 z <https://www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2022>
- Dvořáková, D. (2017). *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS* (5. vyd.). BizBooks.
- Dvořáková, D. (2021). *Základy účetnictví* (3. vyd.). Wolters Kluwer.
- FAF (2020). *About the FAF*. Dostupné 25. 1. 2023 z [https://accountingfoundation.org/Page/ShowPdf?path=About_the_FAF_\(9-20\).pdf](https://accountingfoundation.org/Page/ShowPdf?path=About_the_FAF_(9-20).pdf)
- Fernando, J. (2022). *GAAP: Understanding It and the 10 Key Principles*. Investopedia. Dostupné 25. 1. 2023 z <https://www.investopedia.com/terms/g/gaap.asp>
- Hinke, J. (2013). *IAS/IFRS a vykazání finanční pozice podniku*. Alfa Nakladatelství.
- Hinke, J., & Bárková, D. (2017). *Účetnictví 1: Aplikace principů a technik* (3. vyd.). Grada Publishing.
- IFRS Foundation (2022a). *Trustee distribution*. Dostupné 18. 1. 2023 z <https://www.ifrs.org/groups/trustees-of-the-ifrs-foundation/trustee-distribution/>
- IFRS Foundation (2022b). *The Trustees of IFRS the IFRS Foundation*. Dostupné 18. 1. 2023 z <https://www.ifrs.org/groups/trustees-of-the-ifrs-foundation/>
- ISVS.CZ (2007). *Vydávání Obchodního věstníku zabezpečuje Ministerstvo vnitra*. Dostupné 30. 3. 2023 z <https://2011-2015.isvs.cz/vydavani-obchodniho-vestniku-zabezpecuje-mv/>
- Jílek, J. (2018). *Hlavní účetní systémy IFRS a US GAAP*. Grada.
- Kenton, W. (2021). *Emerging Issues Task Force (EITF)*. Investopedia. Dostupné 25. 1. 2023 z <https://www.investopedia.com/terms/e/eitf.asp>
- Koubovský, P. (2022). *Problematika zveřejnění účetní závěrky*. DAUC. Dostupné 30. 3. 2023 z <https://www.dauc.cz/clanky/10879/problematika-zverejneni-ucetni-zaverky>
- Ministerstvo financí České republiky. (2022). *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů*. <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi-podnikatelu-a-neziskoveho-sek/pravni-ramce>
- Ministerstvo vnitra České republiky. (1991). *Zákon o účetnictví*. https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=563/1991&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (1994). *Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, doplňuje zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., a zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění zákona č. 122/1993 Sb., a mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=117/1994&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (1997). *Zákon o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech).* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=227/1997&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2000). *Zákon, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=492&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2001). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=353/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2002). *Zákon, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 353/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=575/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2003). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=437/2003&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2004a). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o podnikání na kapitálovém trhu, zákona o kolektivním investování a zákona o dluhopisech.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=257/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2004b). *Zákon, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=669/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2005a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 4/2003 Sb. a zákona č. 562/2004 Sb.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=495/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2005b). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zrušení Fondu národního majetku České republiky.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=179/2005&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2006a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=81/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2006b). *Zákon o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=57/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2006c). *Zákon, kterým se mění zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=230/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2006d). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=264/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2007a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=69/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2007b). *Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=261/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2007c). *Zákon, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=296/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2007d). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=348/2007&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2008a). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o přeměnách obchodních společností a družstev.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=126/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2008b). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=304/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2009a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=230/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2009b). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=227/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2010). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=410/2010&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2011a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=188/2011&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2011b). *Zákon, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=355/2011&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2011c). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém spoření a zákona o doplňkovém penzijním spoření.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=428/2011&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2012a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=167/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2012b). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=239/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2012c). *Zákon o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=503/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2013). *Zákon o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=344/2013&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2015a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=221/2015&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2015b). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ukončení důchodového spoření.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=377/2015&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2016a). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=298/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2016b). *Zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.* https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=462/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2017). *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích*. https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=183/2017&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2020a). *Zákon, kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona č. 458/2016 Sb., a další související zákony*. https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=33/2020&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2020b). *Zákon, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony*. https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=609/2020&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ministerstvo vnitra České republiky. (2021). *Zákon, kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=251/2021&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Palmer, B. (2022a). *What Are International Financial Reporting Standards (IFRS)?* Investopedia. Dostupné 8. 1. 2023 z <https://www.investopedia.com/terms/i/ifrs.asp>

Palmer, B. (2022b). *IFRS vs. GAAP: What's the Difference?* Investopedia. Dostupné 30. 1. 2023 z <https://www.investopedia.com/ask/answers/05/iasvsqaap.asp#citation-13>

Panáčková, A. (2019). *Oběh účetních dokladů a jejich elektronická evidence*. [Bakalářská práce, Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS]. https://is.ambis.cz/th/fid3b/PDF_Bakalarska_prace.pdf

Peterka, J. (2004). *Obchodní věstník zdarma na internetu*. Lupa.cz. Dostupné 30. 3. 2023 z <https://www.lupa.cz/clanky/obchodni-vestnik-zdarma-na-internetu/>

Solitea, a.s. (2021). *Účetní závěrka: co to je, jaké jsou druhy a co je obsahem?* Money S3 Blog. Dostupné 15. 11. 2022 z <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/ucetni-zaverka-ukazuje-tom-vase-firma-sestavit/>

Štohl, P., & Klička, V. (2019). *Maturitní okruhy z účetnictví 2019* (12. vyd.). Štohl.

Taušl Procházková, P., & Jelínková, E. (2018). *Podniková ekonomika – klíčové oblasti*. Grada Publishing.

Veselá, M. (2022). *Téměř polovina firem v Česku nezveřejňuje své účetní závěrky. Nechtějí prozradit údaje o majetku*. iRozhlas. Dostupné 30. 3. 2023 z https://www.irozhlas.cz/ekonomika/ucetni-zaverka-zverejneni-firmy-obchodni-rejstrik_2206271324_lou

Seznam tabulek

Tab. 1: Obsah zákona o účetnictví	10
Tab. 2: České účetní standardy pro podnikatele	11
Tab. 3: Obsah prvního znění ZoÚ.....	31
Tab. 4: Vybrané společnosti uplatňující hospodářský rok	33
Tab. 5: Seznam vybraných firem	58
Tab. 6: Šetření o plnění povinnosti zveřejnění účetní závěrky.....	58

Seznam obrázků

Obr. 1: Struktura orgánů vydávajících IFRS	19
Obr. 2: Třístupňová struktura řízení tvorby US GAAP.....	26
Obr. 3: Žádost o předání účetní závěrky do sbírky listin veřejného rejstříku.....	57

Seznam použitých zkratk a značek

AICPA	Americký institut certifikovaných veřejných účetních (American Institute of Certified Public Accountants)
APB	Výbor pro účetní zásady (Accounting Principles Board)
ARB	Účetní výzkumný bulletin (Accounting Research Bulletin)
EFRAG	Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (European Financial Reporting Advisory Group)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EU	Evropská unie
FAF	Nadace finančního účetnictví (Financial Accounting Foundation)
FASAC	Poradní rada finančních účetních standardů (Financial Accounting Standards Advisory Council)
FASB	Rada pro finanční účetní standardy (Financial Accounting Standards Board)
GASAC	Poradní rada vládních účetních standardů (Governmental Accounting Standards Advisory Council)
GASB	Rada pro vládní účetní standardy (Governmental Accounting Standards Board)
IASB	Rada pro mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards Board)
IASC	Výbor pro mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standards Committee)
IASCF	Nadace Výboru pro mezinárodní účetní standardy (International Accounting Standard Committee Foundation)

IFAC	Mezinárodní federace účetních (International Federation of Accountants)
IFRIC	Interpretace vydané Výborem pro interpretace (IFRS Interpretations Committee)
IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (International Financial Reporting Standards)
MF	Ministerstvo financí
MV	Ministerstvo vnitra
SAC	Poradní sbor (Standing Advisory Committee)
SEC	Americká komise pro cenné papíry a burzy (U.S. Securities and Exchange Commission)
SIC	Stálý interpretační výbor (Standing Interpretations Committee)
US GAAP	Americké obecně uznávané účetní zásady (United States General Accepted Accounting Principles)
ZoÚ	Zákon o účetnictví

Abstrakt

Vokáčová, B. (2022). *Formování a význam pravidel pro účtování a vykazování* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: účetnictví, zákon o účetnictví, účetní závěrka, mezinárodní harmonizace účetnictví, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví, Americké obecně uznávané účetní zásady

Hlavním cílem bakalářské práce je charakterizovat právní úpravu účetnictví podnikatelů v ČR a vymezit významné linie mezinárodní účetní harmonizace. Teoretická část se zprvu zaměřuje na účetnictví dle české účetní legislativy, a to na základní právní normy, účetní závěrku, účetní zásady a předpoklady. V rámci harmonizace účetnictví je popsána regulace účetnictví v EU a dva světově významné účetní systémy IFRS a US GAAP. Následující kapitola se zabývá významnými rozdíly mezi IFRS a českými účetními předpisy. Druhá část práce se věnuje deskripci změn v zákoně o účetnictví od jeho vzniku až po aktuální znění. Součástí je i vlastní šetření s cílem zjistit, zda vybrané firmy z Plzně a okolí plní v posledních letech povinnost zveřejnění účetní závěrky ve sbírce listin obchodního rejstříku.

Abstract

Vokáčová, B. (2022). *Formation and meaning of rules for accounting and reporting* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: accounting, Accounting Act, financial report, international accounting harmonization, International Financial Reporting Standards, United States General Accepted Accounting Principles

The main goal of the bachelor thesis is to characterize the legal regulation of business accounting in the Czech Republic and to define important lines of international accounting harmonization. The theoretical part initially focuses on accounting according to the Czech accounting legislation, namely on basic legal norms, the financial report, accounting principles and assumptions. In the framework of accounting harmonization, the regulation of accounting in the EU and two world-leading accounting systems IFRS and US GAAP are described. The following chapter deals with significant differences between IFRS and Czech accounting regulations. The second part of the bachelor thesis is devoted to the description of changes in the Accounting Act from its inception to the current wording. This part also includes own research to find out whether selected companies from Pilsen and the surrounding area have fulfilled the obligation to publish their financial report in the collection of commercial register documents in recent years.